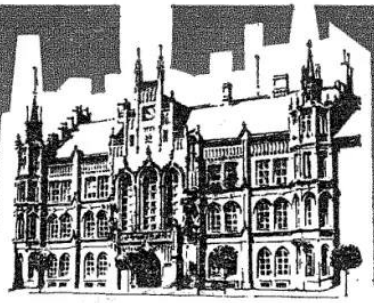
Novobydžovský

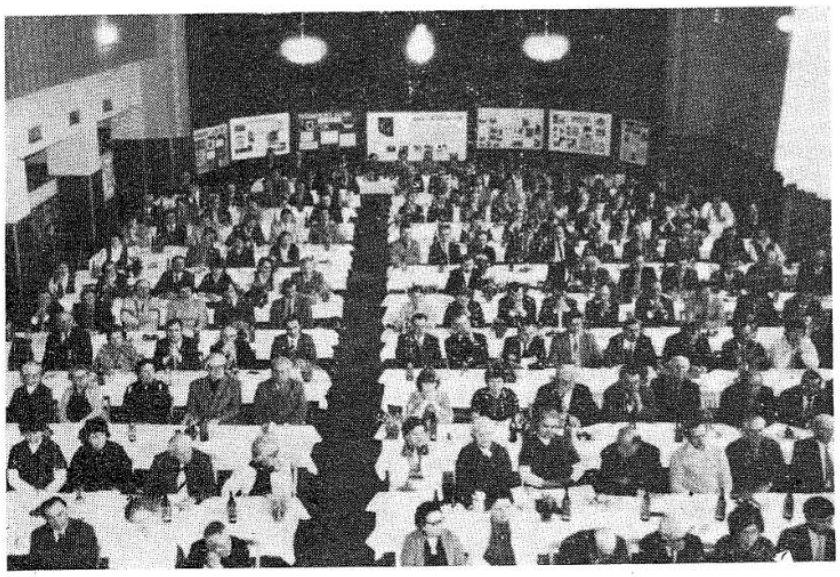
Ročník X.
30. 6. 1983

Číslo 2

ZPRAVODAJ

„Všechny síly strany a lidu pro splnění programu XVI. sjezdu KSČ"

Delegáti městské konference KSČ

S. Leopold Anděl

Městská konference v Novém Bydžově byla 26. března 1983

Dokončení ze str. 1

S. Jaromír Pliščinský

Městská konference Komunistické strany Československa v Novém Bydžově konaná dne 26. 3. 1983 projednala výsledky, kterých se podařilo dosáhnout v městské stranické organizaci při plnění závěrů XVI. sjezdu KSČ. Současně též posoudila činnost komunistů MěstNV a MěstNF.

Městská konference KSČ konstatovala, že uložené úkoly jsou v zásadě plněny. V současném období půjde o vytvoření podmínek k dalšímu prohlubování účinnosti ideově-výchovné a politicko-organizátorské práce všech stranických organizací na území města.

Městská konference schválila zprávu městského výboru KSČ o výsledcích práce při plnění usnesení XVI. sjezdu KSČ a ÚV KSČ od poslední konference a zprávu městské kontrolní a revizní komise KSČ a zvolila členy městského výboru a městské kontrolní a revizní komise KSČ pro nové funkční období. Předsedou městského výboru KSČ v Novém Bydžově byl opět zvolen soudruh Leopold Anděl.

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

5. Rada 17. 3. 1983

1. Plán práce Technických služeb na 1. pol. 1983
2. Rozbor hospodaření bytového podniku za r. 1982
3. Krajská přehlídka amatérských divadelních souborů - záštita
4. Statut MěstKS - schválení

6. Rada 24. 3. 1983

1. Plnění plánu a rozpočtu MěstNV za rok 1982 a návrh na r. 1983
2. Úroveň současného stavu bytové péče
3. Výsledek inventarizace r. 1982
4. Činnost komise školské a kulturní

7. Rada 5. 4. 1983

1. Příprava a zajištění jarních prací v JZD Nový Bydžov
2. Politicko-organizační zabezpečení májových oslav
3. Zhodnocení provozu zimního stadiónu
4. Prověrka činnosti MIVP MěstNV a přestupkové agendy

8. Rada 21. 4. 1983

1. Soubor opatření k plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády ČSR č. 13/83
2. Kontrolní zpráva o plnění akcí Z a TVRD k 1. 4. 1983
3. Vyhodnocení souboru opatření k palivo-energetické situaci v zimním období 1982 – 1983
4. Přemístění tržnice v městě Nový Bydžov

Poslanci hovoří s občany

Příslušné orgány MěstNV v Novém Bydžově se zabývají v současné době úrovní práce poslanců. Při posuzování úrovně styku poslance se svými voliči došla rada MěstNV k závěru, že tento úsek poslanecké činnosti není ve městě vykonáván na požadované úrovni. Proto rada MěstNV doporučila a plenární zasedání dne 14. 4. 1983 schválilo zavedení tzv. „poslaneckých dnů". V termínech, které jsou uvedeny v následujícím pyehledu, poslanci příslušných občanských výborů budou přijímat občany svých volebních obvodů a jednat s nimi o přednesených problémech. Z tohoto vzájemného rozhovoru by měl také vzejít realizovaný návrh řešení projednávaného problému.

Smyslem těchto setkání není pouze získávat přehled problémů, které znepříjemňují život občanům našeho města, ale přijímat také návrhy na řešení od občanů.

K rychlejšímu odstraňování těchto problémů je zapotřebí, aby se do této činnosti zapojili v maximální míře občané našeho města.

Zavedením „poslaneckých dnů" získávají voliči možnost pravidelného styku se svým poslancem. Toto opatření by také mělo přispět ke zvýšení aktivity v š e c h občanů na zlepšování životních podmínek v našem městě.

Přehled o konání „poslaneckých dnů"

OV č. 1 — poslanci: ss. Tomeš, Žejdlová, Raudová, Josef Novotný,
— každé druhé úterý v měsíci od 17.30 hod. ve velké zasedací síni MěstNV - I. poschodí.

OV č. 2 — poslanci: ss. Miroslava Udatná, ing. Josef Drobný, Jiří Skořepa,
— každé třetí pondělí od 18.30 hod. - cukrárna TATRA.

OV č. 3 - poslanci: ss. Sobotka, Havránková, Kubelková,
— každé první úterý v měsíci od 17.00 hod., v místnosti Městského kulturního střediska.

OV č. 4 — poslanci: ss. Tyrychtr, Stříbrný,
— každé první pondělí v měsíci, místnost Agitačního střediska od 19.00 hodin.

OV č. 5 — poslanci: ss. Paleček, Kejzlarová, Moravčíková, mjr. ing. Fišer,
— každé druhé úterý v měsíci od 18.30 hod. ve velké zasedací síni MěstNV - 1. poschodí.

OV č. 6 — poslanci: ss. Teplý, Hudec,
— každé první úterý v měsíci od 19.00 hod. v jídleně ZAZ n. p.

OV č. 7 — poslanci: ss. ing. Prokop, Janouch, Kykal, Líhanová,
— každý třetí čtvrtek v měsíci od 19.00 hodin ve spolkové místnosti restaurace „U Stehlíků".

OV č. 8 — poslanci: ss. Zdenka Udatná, Jedličková, Bednářová,
— každé druhé úterý v měsíci od 19.00 hodin ve spolkové místnosti restaurace „U Stehlíků".

OV č. 9 — poslanci: ss. Šetek, Machač, Jorová,
— každý druhý čtvrtek v měsíci od 18.00 hod. ve spolkové místnosti restaurace „U Stehlíků".

OV č. 10 — poslanci: ss. Dejl, Uchytilová, Bílek,
— každé první pondělí od 18.00 hodin v cukrárně restaurace TATRA.

OV č. 11 — poslanci: ss. Bydžovský, Motyčka, ing. Lakatošová, Bohuslav Novotný, PhMr. Kubánková,
— každé druhé úterý od 17.00 hod. ve velké zasedací síni MěstNV - 1. poschodí.

OV č. 12 — poslanci: ss. Česák, Mádlo, Zdeněk Novotný,
— každé první pondělí v měsíci od 18.00 hodin v restauraci „Revír".

OV č. 13 — poslanci: ss. Josef Novotný, Drábková,
— každé třetí úterý v měsíci od 19.00 hodin v zasedací místnosti JZD Záběhov.

OV č. 14 — poslanci: ss. Kazimír, Drábek, Procházková,
— každé druhé pondělí v měsíci od 19.00 hod. v cukrárně restaurace „Tatra".

OV č. 15 - poslanci: ss. Rundová, Sajkršmídová,
— každý druhý čtvrtek v měsíci od 18.00 hodin ve spolkové místnosti restaurace „U Slovanské Prahy".

OV č. 16 — poslanci: ss. MUDr. Dlouhý, Schriedrová, Koudelková,
— každou první středu v měsíci od 18.00 hodin na Městském kulturním středisku č. dv. 23.

Po kom jsou pojmenovány ulice našeho města? 2. část

ULICE ANTONÍNA DVOŘÁKA

Antonín DVOŘÁK (1841—1904)

V rodině Františka Dvořáka, hostinského a řezníka v Nelahozevsi u Kralup, a jeho manželky Anny, sotva se asi kdo nadál, že syn Antonín, nejstarší z osmi dětí, bude jednou slavným hudebním skladatelem. Antonín Dvořák se narodil 8. září 1841.

Od nejútlejšího mládí hořel malý Toník jen pro hudbu. Už jako osmiletý koncertoval na zábavách s kapelou. Základům hry na housle, piano a varhany se učil u českého kantora Antonína Liehmanna ve Zlonicích. Ten také přemluvil rodiče, aby Antonín studoval v Praze hudbu.

Prvního úspěchu se Dvořák dočkal po provedení Hymnusu na Hálkovu báseň „Dědicové Bílé hory", který byl nadšeně přijat na koncertě pražského spolku Hlahol. Brzy následovaly další skladby. Rozkošné „Moravské dvojzpěvy", bujaré a rytmicky ohnivé „Slovanské tance". O českého skladatele, dříve neznámého, začali se zajímat v cizině. Brzy po slavných úspěších v Německu proniklo Dvořákovo jméno i do Anglie. Skladba „Sabat mater" pro zpěv sólový, sborový a orchestr, vyvolala tam dojem tak mocný, že Dvořák musel pak na naléhání Angličanů několikrát přijet do Londýna a řídit tam svoje skladby. Universita v Cambridge vyznamenala Dvořáka hodností čestného doktora hudby.

Byl pozván do Ameriky. V roce 1892 až 1895 se stal ředitelem národní hudební konservatoře v New Yorku. Tady napsal i řadu nových skladeb. Vedle proslulé symfonie „Z Nového světa" a „Biblických písní" i několik skladeb komorních.

Dvořák byl v prvé řadě symfonikem. Napsal devět symfonií, z nichž zejména symfonie e-moll „Z Nového světa" je populární na celém světě. Velké oblibě se těšily vedle Slovanských tanců jeho instrumentální koncerty (houslový a-moll a violoncelový h-moll), jeho smyčcová kvarteta, klavírní tria Dumky i symfonické básně na náměty z Erbenovy Kytice.

Dvořákovy opery většinou nedosahují dramatické stavební sevřenosti oper Smetanových, přesto však aspoň některé z nich jsou velmi oblíbené, zejména Rusalka, ale i Jakobín a Čert a Káča.

Na svůj český původ byl Antonín Dvořák pyšný před celým světem. Jako byl opravdovým Čechem v každém tónu své hudby, tak hrdě uplatňoval své češství i ve styku s cizinou. Byl prvním naším velkým umělcem, který se svojí hudbou vítězně pronikl do celého světa.

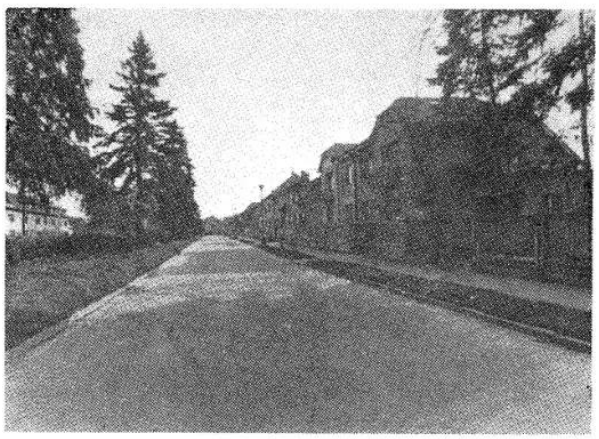

Foto M. Bydžovský

ERBENOVA ULICE

Karel Jaromír ERBEN (1811—1870)

„Je to krajina, která snad jedna z nejpěknějších v Čechách nazvati se může. Od Hradce Králové až do Opočna jako jeden park, ač to šest i sedm mil daleko, pahrbky střídají se s rovinami, lesy, luka i role jako zahrada rozdělené, vyhlídka do hor Kladských i na Krkonoše a mezi Labe a dvojí Orlice."

Tak popisoval Karel Jaromír Erben půvaby naší krajiny svým dcerám, když kočárem projížděl roku 1869 z Hradce Králové do Kostelce nad Orlicí k milému příteli Jana Hlavatému. Byla to jeho, poslední návštěva v našem kraji. Roku 1870 — 21. listopadu — básník Karel Jaromír Erben zemřel.

Ale na Hradecko a Hradec Králové měl Karel Jaromír Erben i vzpomínky studentské. V letech 1825 až 1831 studoval ve čtyřech gramatikálních a dvou humanitních třídách hradeckého gymnázia. Přišel sem z hlavní školy v Jičíně. Hradec Králové byl v té době městem vojenským, ale i studentským. Městské hradby a úzké ulice působily na Erbena tísnivě. Po čtyři roky bydlel Karel Jaromír Erben v domě číslo 87 na Svatojánském náměstí. Potom se přestěhoval do dnešní Palackého ulice a poslední rok trávil v domě číslo 226 na Pospíšilově třídě.

Ředitelem gymnázia byl za studií Erbenových pražský kanovník František Pöllner a vyučoval zde i chlumecký rodák Václav Kliment Klicpera a Josef Chmela. Karel Jaromír Erben byl vynikajícím žákem a po celou dobu studoval s vyznamenáním. Na studentská léta v Hradci Králové vzpomíná Erben později i v jednom dopise, který dne 24. dubna 1865 poslal příteli J. Roštapilovi do Opočna. „Častokráte vzpomínám na Hradec, kde po šest let jsem zápasiti musil netoliko s němčinou a s knihami školními, ale tím více s potřebami života."

Také do Nového Bydžova Karel Jaromír Erben několikráte zavítal. Město se starým privilegiem pořádat každoroční merendy, které byly velice populární v první polovině 19. století, přivítalo hodně vlastenců — Čelakovského, Klicperu, Havlíčka a také Karla Jaromíra Erbena. Dne 7. listopadu uplyne už 172 let kdy se autor Kytice, básník a dějepisec Karel Jaromír Erben v podkrkonošském Miletíně narodil.

FUČÍKOVA ULICE

Julius FUČÍK (1903—1943)

Komunistický novinář, spisovatel, literární a divadelní kritik, národní hrdina boje proti fašismu. Narodil se v Praze dne 23. února 1903. Maturoval na plzeňské reálce. Roku 1921 začal na Karlově univerzitě studovat filozofii, dějiny umění a hudby. Tady na něho měli největší vliv F. X. Šalda a Zdeněk Nejedlý. Již během studia začal psát a publikovat v revolučních socialistických časopisech.

Roku 1927 začal pracovat v redakci Tvorby. Časopis pro literaturu a umění vydával F. X. Šalda. Současně redigoval Julius Fučík i časopis Svazu českých nakladatelů Kmen. Vedoucím redaktorem Tvorby se stal koncem roku 1928 a redakci řídil s několika krátkými přestávkami až do roku 1938.

V roce 1930 odjíždí jako člen delegace československých pracujících do Sovětského svazu. Čtyři měsíce jezdil po velké zemi Sovětů. Seznámil

Pokračování na str. 4

Dokončení ze str. 3

se s hlavními evropskými i středoasijskými centry nové hospodářské výstavby. Poznatky a dojmy z této cesty shrnul v knize „V zemi, kde zítra znamená již včera".

Po skončení vojenské služby v roce 1933 vedl pod pseudonymem redakci Haló novin, které nahrazovaly zastavené Rudé právo. Do Sovětského svazu se vrací v letech 1934 až 1936 jako dopisovatel Rudého práva.

Po zákazu komunistické strany a zastavení všech komunisticky orientovaných časopisů v roce 1938 začal Julius Fučík spolupracovat se všemi demokraticky orientovanými časopisy. Jeho příspěvky nalezneme v Činu, Včele, Nové svobodě, Světozoru a v dalších časopisech. Začátkem okupace odchází do Chotiměři u Domažlic. Tady píše studie o Boženě Němcové, Karlu Sabinovi, Juliu Zeyerovi a Janu Nerudovi. Později žil v ilegalitě v Praze.

Když gestapo v roce 1941 zatklo členy 1. ilegálního ÚV KSČ začal Fučík pracovat ve 2. ilegálním ÚV. Řídil tiskovou a propagační činnost. Začal vydávat celou řadu ilegálních listů. Pod různými pseudonymy vydával Rudé právo, Dělnické noviny a další.

24. dubna 1942 byl Julius Fučík zatčen a uvězněn na Pankráci. Tady vznikla světoznámá „Reportáž psaná na oprátce". 25. srpna 1943 byl v Berlíně odsouzen k trestu smrti a 8. září 1943 popraven.

PhDr. Jiří Malina

Jubileum oslaví novou hrou!

Sto let ochotnického divadla v LUŽCI NAD CIDLINOU

V roce 1883 byla v Lužci nad Cidl. z podnětu Jana Ryšavého založena Hospodářská beseda, která mimo přednášek o zemědělství převzala i úlohu nositele kulturního života. Nejprve vznikla knihovna a brzy se začalo i s ochotnickým divadlem.

První představení bylo sehráno 26. března 1883. Byla to jednoaktová hra „Prodaná láska". Již 15. dubna se hraje druhé představení „Fidlovačka". Pro zajímavost: Bylo vybráno na vstupném 27 zlatých a 31 krejcar. Škoda jen, že se nedochoval zápis, kdo hru nacvičil a v jakém obsazení. Z dalšího repertoáru uvádíme: Strakonický dudák, Lumpáci vagabundus, Naši furianti, Mistr Bedrník a jeho chasa.

Ochotníci s velkým nadšením nacvičují hry na tehdejší dobu velmi náročné, avšak jejich láska k divadlu jim pomohla i tyto hry úspěšně zvládnout. V obci není stálé jeviště, hraje se v hospodě na sudech.

V r. 1909 byla založena Jednota divadelních ochotníků „Tyl". Jejími zakladateli byli dva místní nadšenci Bohumil Ryšavý a tehdejší učitel a pozdější řídící učitel Norbert Ulver. První představení, které „Tyl" uvedl, byla veselohra „Vosí hnízdo", další pak „Karel Havlíček Borovský". Tehdy se pořídilo i nové jeviště. Z dalšího repertoáru uvádíme tyto hry: Dědečkovy housle, Radúz a Mahulena, Psohlavci, Pražské švadlenky, Dva dny presidentem, Pražský žid. Hrály se i divaďelní hry, jejichž autorem byl i režisér a učitel Norbert Ulver: Kde se pivo vaří, Byli si souzeni a dětské hry „Obláček a Krasava" a jiné.

Po odchodu N. Ulvera řídí divadelní jednotu Václav Polák. Bylo postaveno vlastním nákladem jeviště, pořízeno osvětlení a v roce 1935 nové jevištní zařízení, vše z vlastních prostředků. Všechny práce spojené s představením se provádějí zdarma, nevyjímaje zhotovení rekvizit a dekorací.

Poměrně značnou činnost vyvíjejí ochotníci v době okupace. Namátkou uvádíme hry „Ta naše písnička česká, Bejvávalo, Jitřenka (v ní pohostinsky vystupuje slepý herec Franta Bohuslav, který tuto hru napsal). Ty-

Pokračování na str. 5

Foto M. Bydžovský

Dokončení ze str. 4

to hry měly velký úspěch, dočkaly se řady repríz i v okolních vesnicích (Sloveč, Myštěves a další). Diváci rozuměli dobře, o čem se zpívá ve hře Jitřenka: „Co bývalo už není, zbytečné bylo klení, co bývalo už není, ale bude zas. Včera se blýskalo na lepší čas!" Hrály se i další hry, než byla činnost ochotníků zakázána. V roce 1945, po osvobození naší republiky, začíná se opět divadlem. Už 28. října byla sehrána pohádka „Honzíček z malované chaloupky". V r. 1947 jsou uváděny hry „Rebelant", „Vesnický zrádce" a další. V roce 1949 se přemísťuje divadlo do nového stánku v právě postaveném kulturním domě. Zahajuje se hrou „Odpusť nám naše viny" a následují Karel Havlíček Borovský a Lucerna.

V roce 1950 divadelní jednota zaniká. Za dobu své existence sehrála 104 divadelní hry (mnohé s četnými reprízami). Z uvedených her bylo 42 veseloher, 28 dramat, 7 pohádek a 27 her se zpěvy.

Nesmíme ovšem zapomenout na druhý dramatický odbor, který vznikl v bouřlivé době 1928 pro neshody v původním ochotnickém souboru a zahájil činnost v hostinci u Prášilů. O divadelní představení nebylo tedy v Lužci nouze, hrálo se až 8 představení ročně. Byla to jakási forma soutěže o divákovu přízeň. Tento soubor sehrál za dobu své činnosti 48 divadelních představení (opět mnoho repríz) např. Na polském zámku, Pasekáři, Raisino utrpení, Otec; zpěvohry „Z českých mlýnů, Kolíne, Kolíne a další. Tento soubor zanikl v r. 1945.

Po zániku Jednoty divadelních ochotníků Tyl pořádá divadelní představení místní hasičská jednota. Byly sehrány např. tyto hry: „Naši furianti, Strakonický dudák, V tichém domě na Čertovce".

Tradici měla i dětská divadelní představení, která nacvičovali zdejší učitelé: Norbert Ulver, později Milan Krejčovský. Některá představení pro děti režíroval i Václav Polák.

Po Václavu Polákovi ujímá se řízení ochotnického divadla Jaroslav Formánek, který sám byl aktivním ochotníkem a spolupracoval s dřívějším režisérem.

V r. 1961 byl ustaven Kulturní klub JZD, který pokračuje v ochotnické činnosti. Vedení JZD mělo a má pro tuto činnost pochopení, o čemž svědčí i mimo jiné úpravy jeviště v kulturním domě.

Z repertoáru uvádíme: „Moje teta, tvoje teta, Nebezpečný věk, Oblaka, Zlý jelen, Idiotka, Lhářka, Měsíc nad řekou, Závěť". Soubor se pravidelně zúčastňoval přehlídek vesnických divadelních souborů a sám byl dvakrát jejím spolupořadatelem.

Roku 1975 spojili své síly ochotníci z Lužce n. C. a ze Skochovic a v rámci oslav 30. výročí osvobození naší republiky nacvičili společně hru „Případ chirurga Krečeta". Tato hra byla hrána pod patronací JZD a vstup byl pro všechny občany zdarma.

Poslední sehranou hrou byla v r. 1978 „Honorace z pastoušky". V r. 1979 se nacvičuje Jiráskova „Lucerna", ale její nácvik nebyl pro různé těžkosti ukončen.

Od té doby se nepodařilo činnost ochotnického divadla obnovit. Věříme, že letošní rok, který je rokem divadla a ve kterém vzpomínáme 100. výročí vzniku divadelních ochotníků v Lužci n. Cidl., přinese obrat. Začíná se znovu formovat skupina nadšenců kolem dřívějšího spolurežiséra a herce Ladislava Štěpánka a ředitele místní školy Milana Krejčovského, kteří věří, že se jim podaří oslavit významná výročí nastudováním a uvedením alespoň jedné klasické české divadelní hry.

(OV č. 19)

Kultura v N. Bydžově

Zamyšlení nad prací MěKS

„Naši občané mají připomínky k práci kulturního střediska. Často slyšíme, že žádná kultura ve městě není. Jsme však ochotni podílet se na rozvoji kulturního života?"

Vybral jsem slova z článku předsedy MěstNV v Novém Bydžově Josefa Kunta, uveřejněném v minulém čísle, jako motto mé úvahy o kultuře v Novém Bydžově a práci kulturního střediska v prvním pololetí letošního roku. Plán kulturního střediska je současně společenskou kulturní nabídkou, jenž přináší souhrn kulturních činností, které jsou občanům Nového Bydžova k dispozici. Jak to vypadalo s touto nabídkou v 1. pololetí r. 1983? Nejprve trochu čísel. Tak tedy od 1. ledna 1983 do 20. června 1983 mohl novobydžovský občan navštívit:

17 divadelních představení
2 divadelní přehlídky amatérských souborů
4 dětská divadelní představení
5 estrádních pořadů a uměleckých vystoupení
10 společenských zábav a diskoték
2 umělecké výstavy
150 filmových představení
32 filmových představení pro děti a mládež
7 klubových pořadů pro mládež
4 výchovné koncerty v cyklu Mládež a kultura
12 vzdělávacích pořadů a přednášek pro mládež
3 koncerty

Přehled obsahuje jenom pořady, které připravilo a pořádalo Městské kulturní středisko v Novém Bydžově. Akce ostatních organizací najdete v JPKVČ.

Nebudu se zabývat otázkou, zda je to hodně nebo málo co kulturní středisko pro město Nový Bydžov připravilo. Jenom uvádím kulturní nabídku, kterou jsme občanům přinesli a která určovala kulturní život Nového Bydžova. Ale kulturní život města je na druhé straně určován i tím, jak byla přijímána tato nabídka na základě individuálních možností našich občanů. Nejlepší dílo nebo pořad jsou pro duchovní život společnosti „mrtvé", když nemají publikum, které se o kulturu zajímá a vnímá ji!

A z čeho jste si mohli vybrat? Hostovaly zde tři profesionální divadelní scény — Hradec Králové, Pardubice a Kolín — tedy výběr téměř totožný s krajským městem, osm amatérských divadelních souborů, profesionální umělci z Prahy, Hradce Králové (zpěvačka Jana Kratochvílová, pražské hudební skupiny, Ústřední hudba čs. armády s premiérovým pořadem roku!) významní hudební a filmoví znalci (P. Dorůžka, M. Čuřík, Jiří Černý, V. Merta atd.) v pořadech pro děti profesionální herci a umělci z televize, odborně fundovaní lektoři Socialistické akademie pro přednášky. A tak bych mohl pokračovat. Kromě toho jste měli možnost navštěvovat naše odborné kursy — jazykové, kurs šití atd.

Domnívám se, že výběr byl bohatý, rozmanitý a hlavně kvalitní — ať pro pasivní či aktivní činnost. Snad i ten nejnáročnější občan našeho města si mohl vybrat.

Proč tedy cituji v úvodu slova z článku „S vyššími nároky a odpovědností." — Bylo by chybné posuzovat výkon kulturního pracovníka nebo kolektivu pracovníků (v našem případě dvoučlenného programového a metodického kolektivu) jen podle toho, jaké výkony přináší jimi řízené zařízení, a neklást si otázku, jaké má vůbec možnosti! Mohlo by to vést k nespravedlivému oceňování kádrů, které často s malými prostředky dokáží vytvořit mnohostrannou kulturní nabídku.

Práce s lidmi patří jistě k nejnáročnějším. Hledat nové formy, poprat se o kvalitního diváka a návštěvníka, to je důležitý moment naší politické a kulturní práce.

Naše práce se setkala s řadou problémů a těžkostí, jež bylo třeba odstranit. Ale při této práci jsem poznal i řadu lidí, kterým kulturní život v Novém Bydžově není lhostejný a kteří mají chuť pomáhat a pracovat. A to je důležitý a hřejivý poznatek. Také oni mají zásluhu na dobrých výsledcích naší práce v první polovině roku 1983. Přál bych si, aby kolektiv lidí, jimž jde o to, aby kultura nebyla v našem městě popelkou, se nadále rozšiřoval, aby z pořadů, které připravujeme, odcházel spokojený a o další zážitky bohatší divák.

PhDr. Jiří Malina

ABY SE NEZAPOMNĚLO... X. část

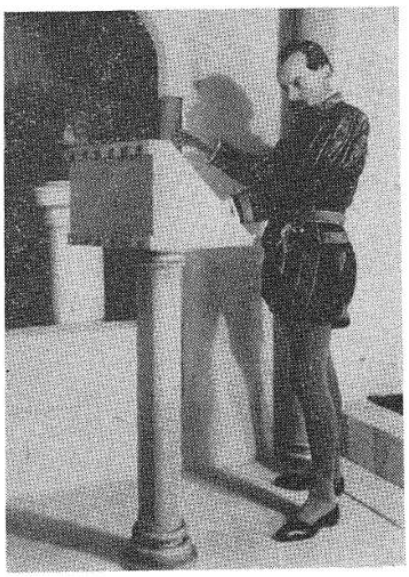
Tentokrát o vítězství souboru na Jiráskově Hronově

Vzpomínáte si ještě, kde jsme se společně rozešli? No přece, v hledišti starodávného a krásného pardubického divadla, kam jsme vás pozvali na dílčí zemskou soutěž pro XVII. Jiráskův Hronov. Ale než ještě zhasnou poslední světla v sále, povězme si něco o tom, jak vlastně se v té době prováděl výběr na Jiráskovy Hronovy a jakou cestu musel prodělat např. náš soubor, než se dostal na plakát této soutěže? Praxe byla tehdy poněkud jiná, než je dnes. Soubor, který přihlásil hru pro JH, musel nejdříve ve svém obvodu projít okresní soutěží. Vám se to zdá třeba příliš jednoduché. Ale nezapomeňte na jedno, že tehdy na bydžovském okrese byly dva soubory, které rok co rok soutěžily o účast na Hronově. Mimo nás to byl ještě chlumecký „Klicpera", který v údobí třicátých a čtyřicátých let byl znamenitým souborem a své kvality si ověřil i na JH. Tak tedy vyhrát okresní soutěž nebylo lehké už tehdy. No ale, vyhráli jsme se svým Tassem a čekali jsme, jak to dopadne dál a koho k nám určí do krajské soutěže. Tento rok jsme měli štěstí, že jsme i představení do krajské soutěže mohli sehrát na vlastním jevišti. A tak 29. března 1947 jsme úspěšně absolvovali krajskou soutěž a čekali na své soupeře, v počtu tři, dále pak na místo, kde budeme do soutěže zařazeni. V poslední chvíli jsme se pak dověděli, že původní počet šesti souborů v soutěži byl upraven na čtyři, protože se přísné porotě zdálo, že ostatní soubory nedosahují požadované úrovně. A tak nám konečně došla zpráva, že jsme zařazeni do Pardubic a že z celého severovýchodu byly vybrány ještě tyto soubory, jako naši soupeři:

1. Dašice u Pardubic s hrou polského autora Przybyszevského „Pro štěstí"
2. Lomnice nad Popelkou - K. Čapek Věc Makropulos"
3. Liberec - se hrou O. Scheinpflugové „Guayjana".

A tak tu dnes sedíme v hledišti, abychom jako třetí na pořadu předvedli pardubickým divákům a hlavně přísné porotě svoje představení. Ale víte co, pozvu vás na chviličku, ještě než se naposled zazvoní, do zákulisí, abyste viděli ten shon v posledních chvílích před otevřením opony. Víte, že se do zákulisí jen tak nedostanete, tam má každý tolik starostí, že by se vám nemohl věnovat, tak pojďte, pomohu vám tam nakouknout.

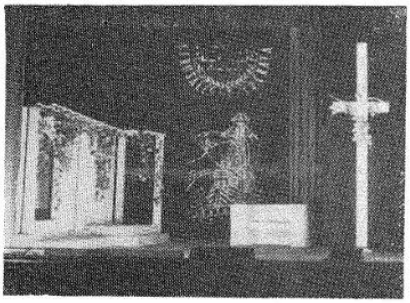
Tak vidíte, takhle vypadá divadlo „na ruby", z druhé strany, než jste zvyklí vídat. Je vůbec možné, že tohle je organizovaná práce, ze které za chvíli má vzejít výsledek — totiž divadelní představení? To snad je jenom sen! Kdo dává směr tomuto organizovanému zmatku, kde je mozek toho všeho, co se tady teď děje?

Tasso - J. Matějovský

Buďte klidni, režisér pečlivě nastudoval představení a teď se každý musí postarat o svůj úsek, aby s tím zapadl do celku. A tak se nenechte klamat tím, že slyšíte kolem sebe dotazy i odpovědi, kterým nerozumíte, že po jevišti poklusem pobíhá celá technická četa, volá se polohlasem s horní rampy, volá se z nápovědní budky, v zákulisí pobíhá inspicient, aby zjistil, zda okolo je všude přístup na jeviště, jak je osvětleno zákulisí, rekvizitář ještě naposledy „šacuje" každého, zda má u sebe osobní rekvizity, pak rychle utíká, aby zjistil, zda jsou také na jevišti všechny rekvizity, zvukař se dohaduje s elektrikářem, zda je všechno pod proudem, ještě naposledy všechno zkouší, pak zase inspicient letí za osvětlovačem a oba pak za oponářem a ještě jednou se dohodnou na tom, že jakmile herec řekne to a to, že okamžitě světla zhasnou a jde rychle opona. Tak koukám na vás, vážený návštěvníku, že se vám z toho trošku zamotala hlava, ale to ještě není zdaleka všechno, zkusím vás též propašovat do šaten herců, abyste viděli ten život i tam. Herci to totiž nemají rádi, když je někdo před představením nebo během představení rozptyluje. Žijí teď jen pro svou roli a poněvadž se právě před půl hodinou dověděli jména členů poroty (která mimochodem patří k nejpřísnějším), tak dělají ještě poslední přípravy na to, aby i jejich role vyzněla co nejlíp. Tak, milý návštěvníku, co tomu říkáte? Na křesle u maskéra jeden v práci, okolo něho další čekatelé, ale tím se nevzrušujte, to jsou ti, kteří mají dost času, protože hrají až v dalších obrazech, ti co začínají, to jsou ti, kteří si támhle u maskérského stolku vyťukávají ubrouskem pot z čela a pudrem vysušují masku, protože už dvě hodiny jsou nalíčeni a to v tomto červnovém vedru není nic příjemného. Ale už je maska dána do pořádku a honem rychle do renesančního kostýmu — to zas bude peklo, tři hodiny být sešněrován do krásného sice, ale tak nevyhovujícího dobového kostýmu. „Jak ti lidé v tom tenkrát mohli chodit?" povzdechl si můj návštěvník, protože už pokolikáté si utírá pot s čela a to je tady jen chvilku, nic nedělá, jen se diví. Ale přijde náhle chvilka, která tento zmatek ukončí, je za tři minuty osm hodin, otevřou se dveře šatny, vstoupí v této chvíli všemocný pán nad celým představením — totiž inspicient, kterému právě před chviličkou pomocný režisér dal pokyn k zahájení představení a tím mu předal i jeho osud do rukou — tak tedy vstoupí s knížkou v ruce a prohlásí: „Po druhé zvoněno, všechna na svá místa!" Tím to všechno končí, každý jde na své místo, všichni odevzdaně a soustředěně nyní myslí pouze na jedno — aby to vyšlo, aby se na nic nezapomnělo, aby těch 70 zkoušek, které byly až do premiéry v březnu a pak ještě desítky dalších, aby to všechno nebylo marné. A tak honem zpátky do hlediště, abychom nerušili ty, kteří přišli do divadla včas — a tady v Pardubicích si na to zvlášť potrpí, je tu obecenstvo vysoce divadelně vyspělé. Jako poslední usedá do hlediště porota, v sále se zhasíná a naše soutěžní představení začíná. Abyste nemuseli dlouho čekat na výsledek soutěže, jako jsme čekali my, tak vám jen mohu prozradit, že jsme vyhráli a do Hronova jsme postoupili. Ona to totiž porota dělala tak, že sice provedla rozbor hry, ale teprve, když shlédla všechna představení, provedla pečlivý výběr a někdy z jedné dílčí soutěže mohly postoupit i dva soubory, jestliže jejich inscenace přinášela něco nového nebo představení bylo tak dobré, že předstihlo ostatní. Ale ještě k těm Pardubicím. Před představením byl celý náš soubor uvítán ve foyeru divadla, zástupci souboru, spolu se zástupci města i okresu, byli přijati na MěstNV v Pardubicích, na závěr soutěže bylo uspořádáno sezení zástupců účastnických měst, kde byly prodiskutovány otázky týkající se divadelní práce v těchto městech a zároveň dohodnuta úzká spolupráce pro příští léta.

Odjeli jsme tedy z Pardubic a netrpělivě čekali na oznámení o tom, jak jsme dopadli. Vy to už víte, my jsme to tenkrát nevěděli hned a vězte, že to bylo snad nejdelší čekání. A abychom nezaháleli, vyhověli jsme přání rady žen v našem městě a pro děti jsme sehráli v červnu hezkou po-

Ukázka jedné scény z bydžovského představení hry Torquato Tasso

hádku o vodníku Vinckovi, který žil tady na Cidlině a kterou pro tento účel napsal Jiří Kabelák. Aby nebyla porušena tradice pouťová, tak jsme nastudovali na 9. srpna ještě představení A. J. Urbana „Jenom krok", jehož děj se odehrává v prostředí filmových ateliérů. Ale to už jsme, jak se říká „balili" na Hronov, protože přesně za 14 dní po pouti, jsme 3× předvedli svého „Tassa" v Hronově. Byla to již naše třetí účast na tomto vrcholném ochotnickém klání. Jak dopadneme letos na tom XVII. JH? Tato myšlenka zaměstnávala všechny, kteří tenkrát dne 22. srpna nastupovali do vlaku v Novém Bydžově, aby dorazili do ochotnické Mekky.

V soutěži jsme byli nasazeni jako poslední, uzavírali jsme XVII. Jiráskův Hronov. Naše soutěžní představení bylo večer dne 23. srpna, v den narozenin našeho čestného člena — Mistra Aloise Jiráska. Ještě dvakrát jsme museli svého „Tassa" zahrát po Jiráskově Hronovu a to 24. a 25. srpna. Byli jsme opět první, jejichž představení se muselo hrát třikrát po sobě, aby se uspokojili všichni žadatelé o vstupenky.

Přijetí v Jiráskově městě bylo velmi srdečné a okázalé, jak bylo zde zvykem. Již od samého nádraží městský rozhlas hlásil kudy se výprava bydžovských ochotníků ubírá, kdy dorazí na náměstí před divadlo, jakou hru přivezli, jak jsme dopadli ve všech předkolech, jakou máme tradici, mluvilo se o našem městě, kolikrát jsme byli již na Hronově, takže než jsme došli před divadlo, věděli o nás hronovští občané i návštěvníci všechno. Ihned po příchodu do divadla jsme byli přijati zemským osvětovým inspektorem Pithartem, který nás požádal, abychom udělali pro naše představení všechno, aby jeho konečný efekt byl co nejlepší. Až do našeho představení bylo totiž nejlépe přijato představení slovenských ochotníků z Bratislavy. Pro vítěze Hronova byla totiž připravena hlavní trofej, kterou věnovala právě zemská rada osvětová. Slíbili jsme, že se pokusíme zahrát, jak nejlíp umíme. Šli jsme se ubytovat, večer pak jsme se hromadně podívali na představení jednoho z našich soupeřů.

Ráno 23. srpna nikdo nemohl dospat. Všichni byli v divadle dřív, než bylo určeno. Technika pilně stavěla scénu, herci si připravovali kostýmy, zkoušela se světla, zvuk, odpoledne malá zkouška akustiky, nástupů, souhry techniky s herci a pak poslední odpočinek před večerní šichtou.

Půl hodiny před představením se začalo plnit hlediště. V čestných lóžích zasedli spolu s čestnými hosty zástupci ONV a MěstNV Nový Bydžov, to bylo tehdy zvykem, v herecké lóži namačkáni členové našeho souboru, kteří nehráli nebo rodiny hrajících členů. Přesně v určenou hodinu pohasla v sále hronovského divadla světla, před oponu předstoupil pořadatel Hronova, aby představil náš soubor a pak začaly plné tři hodiny tvrdé ochotnické dřiny. Jak se nám naše představení povedlo, to jsme se dověděli ihned po představení v diskuzi s porotou. Ale abych vás dlouho nenapínal. Představení se povedlo a dostalo se mu té nejlepší kritiky. Hned druhý den bylo provedeno vyhlášení vítěze XVII. Jiráskova Hronova, ale tenkrát snad po prvé se vyskytl problém, jak to udělat, když hlavní trofej je jedna a nutno také počítat s oceněním přátel se Slovenska. Bylo proto rozhodnuto takto:

1. Hlavní cenu zemské rady osvětové jako nejlepší český soubor získává Divadelní jednota Jirásek Nový Bydžov
2. Putovní cenu ÚMDOČ získává jako nejlepší moravský soubor Ostrava
3. Cenu města Hronova získává Bratislava jako nejlepší slovenský soubor.

Tak konečně po sedmnácti letech trvání Jiráskových Hronovů jsme stanuli na příčce nejvyšší. Získali jsme pro naše město a okres nejvyšší ochotnickou poctu. Proto jsme ještě v noci po vyhlášení telefonicky oznámili zástupcům našeho města, kteří hned druhý den po soutěžním představení museli odjet, tuto skutečnost a byli jsme ujištěni, že tento úspěch bude občanům oznámen městským rozhlasem a že nás budou čekat. Měli jsme z toho velikou radost, přišlo mnoho gratulantů z řad ochotníků ostatních souborů, zástupci města Hronova i ostatní naši přátelé, kteří za námi do Hronova přijeli. Ještě honem jsme sehráli dvě slíbená a zcela vyprodaná představení a prvním ranním vlakem dne 26. srpna domů — vždyť nás tam čekají jistě všichni, kteří se s námi chtějí podělit o naši radost. Krásnou putovní trofej zemské rady osvětové, celou z leptaného a broušeného skla jsme celou cestu vezli na klíně, jelikož byla jen lehce zabalena a měli jsme strach, aby se nerozbila. Cesta se nám zdála nekonečná, už jsme chtěli být doma mezi svými, ukázat jim tu krásnou trofej, prostě dokázat, že jsme pro město také něco udělali. Záviděli jsme ostatním souborům, které po vyhlášení v Hronově dostávaly telegramy od svých měst, ale říkali jsme si, že to nic není, hlavní cenu vezeme my a oslavíme to až doma, až se pochlubíme, co jsme přivezli. Po přestoupení ve vlaku v Chlumci už nikdo ani neseděl, každý už chtěl být doma, vezeme přece takové vítězství, to nedá nikomu klidně sedět. Už za Lukovou jsme nedočkavě vyhlíželi z oken, jestli už uvidíme to naše nádraží a nástupiště. Konečně vlak pomalu vjíždí do nádraží a .... to jsme snad zajeli, to není možné, ale cedule nad nástupištěm neklame, je tam skutečně napsáno Nový Bydžov. Nádraží úplně mrtvé, nikde ani človíčka. Nikdo v té chvíli ani nepromluvil, vzpamatovala nás až trubka pana výpravčího, který hlásil odjezd. Honem z vagónů — vlak počkal, pan průvodčí pochopil, posečkal — my jsme si nedali ani

Bydžovská výprava u hrobu Mistra A. Jiráska

Pokračování na str. 8

Dokončení ze str. 7

sbohem a pěkně postranními uličkami domů.

Sešli jsme se až za několik dní — jeden náš člen, tehdy zaměstnanec samosprávy nám oznámil, že to bylo narychlo, nedalo se nic zařídit, že celý soubor bude přijat, aby mu bylo poděkováno za jeho práci. Z jakých důvodů k tomu nikdy nedošlo, to neví ani kronikář souboru.

Zdeněk Smutný

Poznámka:

Na snímku hronovského programu je uvedeno jméno režiséra M. Horáček. V minulém čísle jsme si však vyprávěli o tom, jak představení připravil režisér Dr. K. Krpata. Bylo tomu tak, jenže v r. 1947 nebyl již naším členem a dle jeho režijní knihy vedl závěrečné zkoušky Jaromír Matějovský. Porota však v těch letech velmi nerada viděla, aby herec, který hraje hlavní nebo velkou roli zároveň režíroval představení a proto bylo všude na hronovských programech uvedeno jméno pomocného režiséra Mirka Horáčka. To na vysvětlenou ke snímku.

DIVADELNÍ JEDNOTA »JIRÁSEK« V NOVÉM BYDŽOVĚ

JAROSLAV MARIA

TORQUATO TASSO

Tragedie o 4 jednáních

Režie: M. Horáček
Scéna: J. Salavec
Napovídá: H. Krupičková

Inspice: F. Semirád
Světla řídí: B. Měkota
Staví: F. Pšenička
J. Vojtěch

Alfonso II., vévoda ferrarský	R. Šimanovský
Leonora, jeho sestra	L. Kabeláková
Inquisitor	F. Poláček
Torquato Tasso, dvořan a básník	J. Matějovský
Battista Pigna, dvorní maršál a básník Alfonsův	A. Langr
Agostino Mosti, správce špitálu sv. Anny	K. Trojna
Správcova žena	A. Horká
Manso, markýz v Neapoli	Z. Smutný
Bianca, jeho dcera	A. Hnyková
Alberto, tajemník Tassův	J. Kastl
Bibi, Tassův šašek	J. Kabelák
Grimani, profesor university	M. Horáček
Kurýr papežského dvora	J. Čížek
Lokaj Mansův	F. Burda
Lékař	J. Kubíček
Fráter kláštera sv. Onofria	S. Koptík
Páže	Z. Potůčková
První dvorní dáma	J. Kabeláková
Druhá dvorní dáma	R. Kubíčková
Třetí dvorní dáma	A. Řeháková
Čtvrtá dvorní dáma	M. Kyselová
První vévodův lokaj	F. Babický
Druhý vévodův lokaj	M. Slabý

Hraje se v kastelu ferrarském, ve špitále svaté Anny tamtéž, v paláci Mansově v Neapoli a v klášteře svatého Onofria v Římě.

Hronovský program divadelního představení. (Otisk z publikace Divadelní jednoty Jirásek z r. 1947)

Jaká byla?

O Krajské přehlídce amatérských divadelních souborů kategorie A v Novém Bydžově

V úterý 12. 4. 1983 se zavřela opona nad posledním představením Krajské přehlídky amatérských divadelních souborů kategorie A, která se konala jako druhá část krajské soutěže v Novém Bydžově. I když se zde konala prvně, přinesla řadu dobrých zkušeností zejména ve své organizační části. Poděkování za to patří hlavnímu spolupořadateli Krajskému kulturnímu středisku Hradec Králové a Městskému kulturnímu středisku v Novém Bydžově, zejména jeho řediteli dr. Jiřímu Malinovi. Městský národní výbor projevil zájem a vyjádřil podporu převzetím záštity nad celou akcí a všechny zúčastněné soubory také na své půdě přijal. A místní divadelní soubor prostřednictvím vyslaného zástupce, obětavého pečovatele Vladimíra Hrubého vytvořil pro soubory příjemné podmínky po celou dobu pobytu. Poděkování patří i všem dalším pracovníkům, kteří se na přehlídce podíleli. Patří i obecenstvu, které svým zájmem vystupující soubory podpořilo. I když — a to je snad jedna z mála rezerv pro případné další pořádání — tady zůstalo město přehlídce přece jen něco dlužno. Ale souborům se v Novém Bydžově líbilo. Po této stránce můžeme být s přehlídkou tedy spokojeni.

Menší však již byla spokojenost krajské poroty, která všechna představení hodnotila, s úrovní jednotlivých inscenací. Pro úplnost dodejme, že první část soutěže této kategorie probíhala na přehlídce v Náchodě, protože právě tento okres má nejvíce souborů ktg. A. Zbývající soubory pak byly zařazeny na přehlídku do Nového Bydžova. Podle dosavadních organizačních pokynů postupují soubory této kategorie na přehlídky přímo, bez předchozího výběru, na základě dosavadních výsledků své práce. Letošní celá soutěž — a právě její novobydžovská část — ukázala na určitá úskalí této praxe, protože právě soubory, které viděl novobydžovské obecenstvo, jen těžko obhajovaly kvalitu své práce, jenž je předpokladem pro zařazení do kategorie vyspělých souborů. Při závěrečném hodnocení celé krajské soutěže bylo dokonce konstatováno, že řada inscenací kategorie B byla dokonce vyšší, nebo alespoň stejná. Ukazuje to na určité problémy, které bude třeba řešit, ale i na pozitivní výsledky, kterých bylo novým uspořádáním dosaženo v širokém zázemí souborů střední kategorie, které novou možností aktivizovaly své síly a dosahují v posledních dvou letech některých pozoruhodných výsledků. Jako příklad za jiné je třeba uvést např. DS Symposion z Třebechovic pod Orebem, je-

hož inscenace Klicperova Ženského boje byla doporučena jako druhá pro Jiráskův Hronov.

A jak tedy hodnotila krajská porota jednotlivá představení v Novém Bydžově.

Lidové divadlo JKP ROH Svitavy uvedlo současnou komedii Jiřího Hubače Dům na nebesích. Záslužnou práci udělal soubor v dramatické úpravě textu. Úprava vychází z reálných možností jednotlivých představitelů, zbavuje text zbytečného sentimentu, krátí a v neposlední řadě umožňuje režii zaměření na vlastní režijní ztvárnění tím, že zbavuje i jednotlivé postavy jejich zvláštního vychýlení proti běžnému lidskému jednání, které jim dal snad právě ke škodě autor. Inscenace je vedena v rychlém tempu, které hře prospívá. Na druhé straně však úprava i samotné vedení herců ochudilo inscenaci o specifický humor. Inscenace ztratila dynamiku a pochopení pro některé hluboce lidské situace, které jsou Hubačově hře vlastní. Ke škodě konečného vyznění nepodporuje režijní ztvárnění ani scéna, která zůstává jakýmsi neutrálním prostorem, ve kterém se právě tato hra jen těžko hraje. Takže vlastně z celé inscenace - mimo již uváděné dobré dramaturgické úpravy — zaujal výkon Anny Karešové v roli „paní domácí" a příslibem do budoucna byl i výkon mladé představitelky Eriky. Škoda, že jistě talentovaná Hana Oujezdská v titulní roli Kláry nenašla pro svou postavu odpovídající ztvárnění.

Amatérský divadelní soubor JKP ROH Havlíčkův Brod, který patří na úrovni kraje k nejlepším, předvedl svoje vlastní a výlučné pojetí již tak divácky obtížné hry maďarského autora I. Örkényho Rodina Tótů. Jestliže převedl děj této vyhraněně protiválečné hry, která ve svých dalších plánech hovoří útočně k otázkám existence jistých životních hodnot do ringu, připravil tak nepřekonatelné nástrahy pro své jinak vyspělé a talentované herce. Urputná a poctivá snaha souboru se nepotkala s divákem a vyzněla tak při vší zajímavosti zvolené formy naplano.

Mladé divadlo KD ROH Dukla Pardubice zvolilo hru Jana Drdy Hrátky s čertem. Hru, která již dnes patří mezi klasické texty vskutku české dramatiky. Soubor byl postižen onemocněním jednoho z hlavních představitelů (velice dobře ho zastoupil Antonín Jirout z divadelního souboru Rokytnice v Orl. horách, který má v současné době hru rovněž na repertoáru) což mělo na představení jistě vliv. Přesto však je třeba říci, že právě tato inscenace přinesla největší diskuse o oprávněnosti zařazení na přehlídku vyspělých souborů. Představení nepomohla ani nápaditá scéna hostujícího Jaromíra Voseckého, ani v podstatě nevyhovující hudba v hudební spolupráci K. Cóna j. h. Ani tradičně úspěšní jednotliví herci tohoto mladého souboru, tentokrát v bezradném režijním vedení, neodvedli výkony odpovídající kvalitě a poezii předlohy. Příslibem zůstává příliv nových mladých lidí (představitelé čertíků), kteří touto inscenací vstupují do souboru. A protože jako organizátoři známe tento soubor dlouho, známe jeho dobré výsledky v minulých letech a víme, že soubor v současné chvíli stojí v krizovém momentě svého dalšího vývoje (po odchodu profesionálního spolupracovníka) věříme, že některá z dalších sezón přinese výsledky lepší. Mladé divadlo z Pardubic je k tomu svou dřívější tradicí předurčeno.

Posledním představením přehlídky byla Tylova Lesní panna v nastudování **divadelního souboru Jirásek ZK ROH Týniště n. Orl.** Ambiciózní soubor se silným hereckým zázemím vystoupil na přehlídce bezprostředně po premiéře inscenace, která nese ještě všechny znaky nehotovosti, ale ukazuje na možnosti dalšího vývoje. Však soubor tuto inscenaci nastudoval také ke svým velkým oslavám. Na podzim totiž oslaví 100 let své činnosti. A má tu nejlepší vůli, aby právě tato inscenace představila soubor v tom nejlepším světle. Inscenace je sympatická svou živostí, tardičním, a ve většině dobrým herectvím (dominují výkony Kuby a Madlenky v provedení L. Jedličky a E. Drábkové), odpovídající scénou a osobitým pojetím pohádkového světa Zlatohlavova, ve kterém našli uplatnění mladí herci souboru. Prozatím sděluje právě jen první plán Tylovy dramatické báchorky bez sdělnosti závažnějších myšlenek této významné klasické hry. Potýká se s hudební složkou inscenace i s nedořešeným výkladem jednotlivých postav. Ale je každopádně solidním pokusem o tlumočení Tylova textu, který jistě teprve při další práci dozná ještě podstatného zlepšení.

A co říci závěrem. Ze čtyř inscenací uvedených v N. Bydžově se ani jedna nezařadila na přední místo této kategorie. Takže krajská porota doporučila pro postup na Jiráskův Hronov — DS JKP Hronov s inscenací hry A. Jiráska Jan Roháč a jako druhý — DS Symposion Třebechovice s inscenací Klicperova Ženského boje. Na NPRSDH do Svitav postupuje soubor ze Semil s inscenací hry A. a P. Trových - Velvyslankyně a na NPVZDS do Vysokého nad Jizerou DS z Luže se hrou Jiřího Šotoly Možná je na střeše kůň a DS ZK ČSD Mezimostí z inscenací hry O. Zelenky Košilka. Ocenění za hru vyjadřující výrazně mírový postoj ke světu dostal rovněž DS JKP MAJ Hronov s inscenací bří Čapků — Ze života hmyzu. Další individuální i kolektivní ocenění budou předána na závěr divadelní sezóny 1983, na podzim na krajském aktivu v Hradci Králové. Zde budou také oznámena nová zařazení v jednotlivých kategoriích.

Organizátorům zbývá jen slíbit, že při případném dalším pořádání krajské přehlídky seznámí novobydžovské obecenstvo s dalšími soubory východních Čech a umožní tak porovnání kvality inscenací jednotlivých špičkových souborů Východočeského kraje.

M. Císařová

Bydžovské děti hrají divadlo... A dobře!

Už dva roky se literárně dramatický obor lidové školy umění v Novém Bydžově věnuje divadlu. Učitelka ZŠ v Karlově ulici s. Wolfová navázala na pětiletou práci Evy Čihákové a dobré výsledky se dostavily. V roce 1982 se žáci a žákyně obou škol, které v tomto oboru pracují, představili novobydžovským divákům s pohádkou Jana Drdy „O princezně, která hádala až přehádala". Představení, které režíroval člen divadelního souboru Vladimír Hrubý, se líbilo a tak i letos zvítězila pohádka. „Rozpustilou princeznu a sedm loupežníků" napsal Josef Lada a u režisérského vedení byla L. Wolfová a ing. M. Nechuta. Hodiny práce, hodiny zkoušek v Jiráskově divadle, dobrá spolupráce LŠU a kulturního střediska, ochotné ruce divadelní techniky a obrovská chuť a nadšení dětí přinesly své ovoce.

V dubnu se obor představil všem školám a přihlásil se do okresního kola přehlídky dětských divadelních souborů. Soutěž probíhala v Třebechovicích pod záštitou OKS a ONV - odboru školství. Letos poprvé se soubor rozhodl soutěžit — a vyhrál! Z Třebechovic se vrátil s první cenou, elánem a další velkou chutí do divadelní práce!

Porota hodnotila výběr hry, výkony dětských herců, výpravu a výborné režijní vedení. Prostor pro dětskou fantazii při ztvárnění a zpracování herecké role jaký nechal ing. Nechuta všem účinkujícím získal pochvalu a uznání okresní poroty.

A tak 5. okresní přehlídka dětských divadelních souborů dopadla pro Nový Bydžov na výbornou. Věřím, že položila základy do další ochotnické práce divadla, jenž má v našem městě slavné tradice.

Úspěšná práce si zaslouží i zveřejnění všech, kteří se na získání krásného hodnocení podíleli:

Jana Jenčková jako princezna Anka, Olfa Janečková - princ, Iveta Jarošová - královna, Jan Holý - král, Eva Nepokojová - Janek, Jana Kohoutová - tetka Babáčková, Hana Zajícová - kouzelnice Kleopatra, Jana Lengrová - Celestýna, Dušan Buček - loupežník Chlupáč, Gabriela Liškové - loupežník Bababuc, Jaroslav Malý - loupežník Kulatý, František Jenček - loupežník Paňác, Renata Ešnerová - loupežník Bidlo, Petr Krejčí - loupežník Usmolený, Martin Novotný - loupežník Škrdla, Iva Novotná - bludička Julie, Veronika Lišková - bludička Lucie. Iveta Jarošová - bludička Žofie. Pohádku režírovali L. Wolfová a ing. M. Nechuta, text sledovala J. Kroisová, zvukové efekty M. Pešta, technika ing. Prokop, B. Svatoň, J. Žák a L. Šenk. Hodně dalších úspěchů na divadelních prknech, hodně elánu a nám divákům další představení s našimi nejmladšími ochotníky!

(jm)

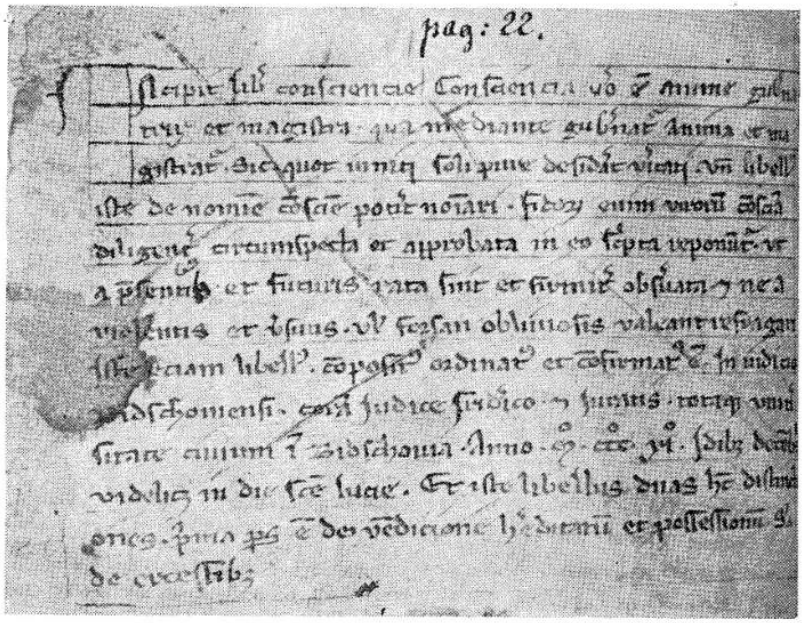
DĚJINY NOVÉHO BYDŽOVA

ČÁST I.

Začínáme uveřejňovat první část stručného přehledu dějin našeho města. V šesti pokračováních se čtenáři postupně seznámí s nejdůležitějšími úseky a událostmi v jeho historii — od prvních stop po lidském osídlení v obvodu města přes pohnuté osudy obyvatel města v minulých staletích až k proměnám života v letech socialistické výstavby.

Přehled dějin města nechce a ani nemůže zastoupit detailní a všestranný pohled do historie, který by vyžadoval nejen mnohem větší počet stran, ale také další archívní studium základních i dílčích otázek dějin města. Text je záměrně koncipován tak, aby vystoupily do popředí hlavně události spjaté s klíčovými úseky národních dějin.

Na rozdíl od různých starších populárních přehledů dějin města, které se nevyhnuly ani některým nepřesným a chybným poznatkům, vychází nástin z kriticky ověřených údajů a v závažnějších případech upozorňuje i na míru spolehlivosti a úplnosti pramenných svědectví. Přes snahu o přístupnou a srozumitelnou formu přehledu setká se čtenář i s pasážemi, které vyžadují jeho větší soustředění. Chceme-li však historii opravdu poznávat, nelze ji v zájmu větší čtivosti zjednodušovat či volně upravovat. I tak ve snaze o přehledné postižení toho nejpodstatnějšího bylo nutno mnohé další údaje pominout. Ale to každý, kdo se jen letmo seznámil s historickou literaturou, jistě pochopí.

Začíná Kniha svědomí . . . (Foto archiv muzea)

I.

První bezpečné stopy osídlení Novobydžovska spadají už do počátků mladší doby kamenné (neolitu) — od poloviny 6. tisíciletí před naším letopočtem. Příhodné podmínky poříčí Cidliny způsobily, že se stalo jednou z nejdůležitějších oblastí kolonizačního proudu prvních zemědělců v našich zemích. Starší kulturu lidu lineární keramiky (dříve označovanou kultura volutové keramiky) (kolem poloviny 5. tisíciletí před n. l. vystřídala kultura vypíchané keramiky. Obě neolitické kultury jsou v obvodu města i na dalších okolních místech zastoupeny četnými nálezy. Po prvních zemědělcích známe sídlištní keramiku, přesleny, broušené, hlazené a později vrtané kamenné nástroje (kopytovité klíny, sekerky, motyky a sekeromlaty), pazourkové čepelky srpů, plochá kamenná drtidla obilí apod. Nejpříhodnějším místem pro osady prvních zemědělců byla mírně vyvýšená plošina mezi Chudonicemi a Vysočany, ale stopy po osídlení v době neolitu byly nalezeny i v bližším obvodu města — v bývalých písečnících a cihelnách na jižním předměstí Nového Bydžova a v severní části u cukrovaru a u cihelny. Mezi neolitickými nástroji zaujímá významné místo zejména hromadný nález kopytovitých klínů v různém stupni opracování z Chudonic.

Méně četné jsou doklady o osídlení z pozdní doby kamenné (eneolitu) — od počátku 4. až do poslední třetiny 3. tisíciletí před n. l. V obvodu města a jeho bezprostředního okolí byla zatím zjištěna kultura zvoncovitých pohárů (Nový Bydžov, Chudonice a Starý Bydžov) a v nedalekých Mlékosrbech dokonce kultura šňůrové keramiky. Tamější nález hrobové keramiky dokládá spojení s oblastí Moravy.

Z následující doby bronzové (přibližně 2300 až 700 před n. l.) na prvním místě vyniká hromadný nález z kultury únětické ze Starého Bydžova, obsahující mimo jiné i osm terčovitých náušnic, největší soubor tohoto šperku nalezený na našem území. Z vrchu Chlum pocházejí z mladší doby bronzové nálezy kultury lužické. Velmi bohatě je v širším obvodu města zastoupena slezskoplatěnická kultura. Už koncem osmdesátých let minulého století bylo mezi Humburky a Měníkem objeveno rozsáhlé pohřebiště popelnicových polí, odkud známe velké množství keramiky (od miniaturních nádobek až k velkým popelnicím s kosternými pozůstatky) a různé bronzové ozdoby. Dalším významným naleziště slezskoplatěnické kultury se stala lokalita Na Františku u Vysočan.

V době železné (přibližně 700 před n. l. až změna n. l.) nejprve ještě pokračovala slezskoplatěnická kultura. Z její mladší fáze pochází i vzácný nález bronzového meče s jazykovitou rukojetí a s nákončím z uvedené lokality Na Františku.

Mnohem významnější místo v dějinách pravěkého osídlení zaujalo území města a jeho okolí v mladší době železné, v kultuře laténské (od 4. stol. před n. l.). V oblasti jižně a jihovýchodně od Chudonic na pravém břehu Cidliny byla počátkem šedesátých let prozkoumána větší část osady s kůlovými domy s několika fázemi trvání a přestaveb. Z bývalých písečníků a cihelen na jižním předměstí známe z hrobových nálezů různé bronzové ozdoby a zbytky železných zbraní. V Němcově písečníku na Otmarce bylo na laténském pohřebišti objeveno i bronzové kování bojového štítu a z nedalekého sídliště v bývalé Šrolově cihelně pochází vzácný nález keltské radlice. Ve Starém Bydžově byla také nalezena keltská zlatá mince, tzv. duhovka.

Laténské sídliště u Chudonic pokračovalo i v době římské (změna n. l. až kolem 400 n. l.), kdy bylo keltské obyvatelstvo vystřídáno germánským. Zatímco osídlení ze starší doby římské je možno doložit i částečně prozkoumaným sídlištěm z nedalekých Janovic a z mladší doby římské žárovým hrobem bojovníka s bronzovou popelnicí z Nepolis, dosud postrádáme průkaznější archeologické nálezy z doby tzv. stěhování národů (5. až 6. stol. n. l.).

Od 6. století n. l. do našich zemí přichází slovanské obyvatelstvo. Vět-

šina dosavadních nálezů slovanské keramiky, ozdob a nástrojů z různých míst v obvodu města a okolí se časově hlásí sice až k pozdějšímu období, ke střední a mladší době hradištní (od 9. stol. do 12. stol.), ale vzhledem k charakteru předcházejícího osídlení krajiny lze předpokládat, že slovanské obyvatelstvo osídlilo poříčí Cidliny už dříve. Ostatně přímo z okolí města známe i starší slovanskou keramiku s prvky ovlivněnými germánským prostředím, ale prováděnými už technikou slovanskou. Z některých nálezů z valů na Chlumu archeologové usuzují, že zde bylo slovanské hradisko. Ale systematický výzkum tu zatím proveden nebyl. Pokud jde o kmenovou příslušnost, zdejší slovanské obyvatelstvo patřilo k východočeským Charvátům.

Život slovanského obyvatelstva tehdy procházel hlubokými změnami. Přechod ke stálému orebnímu zemědělství vedl k postupnému rozkladu rodové společnosti, k narůstajícím sociálním rozdílům a k pokračující společenské dělbě práce. Spolu se vznikem raněfeudálního českého státu se začala vytvářet třída feudálů, na kterou muselo pracovat zemědělské obyvatelstvo, uvedené do poddanské závislosti.

Někdy od 2. poloviny 9. století bylo zahájeno osídlování dalších nových míst, které pokračovalo až do 13. století, kdy se v podstatě dotvořil základní charakter naší krajiny s jednotlivými vesnicemi. Uvedený proces však pro chybějící starší písemné zprávy nemůžeme postihnout ani v nejhrubších obrysech.

Nejstarší pramenný doklad k Bydžovu (rozumí se ke Starému Bydžovu) známe z listiny českého knížete Bedřicha z roku 1186, která řádu johanitů potvrzuje vesnice Ples a Veselici, vyměněné předtím řádu bratrem Přemyslem (pozdějším králem Přemyslem Otakarem I.) za část Bydžova. Z krátkého textu vyplývá, že řádu johanitů se část Bydžova dostala od Bohuše (kastelána v Kladsku) jako dar na spásu duše zemřelého syna. Tolik nejstarší historická zmínka o Bydžově.

V souvislosti s počátky města, ale i Starého Bydžova je nutno jednoznačně odmítnout věrohodnost pasáže o založení Bydžova z Kroniky české Václava Hájka z Libočan. V knize, vydané poprvé v roce 1541, Hájek k roku 763 (!) mimo jiné píše: „Býd pak ... při jednom přívrší duom krásný jako hrad postaviti sobě rozkázal a dal jemu jméno Bydžov." (Podle Hájka byl Býd synem Slavimila, knížete Kouřimského.) Uvedená věta je jen jedním z mnoha výmyslů bezbřehé a „datované" fantazie nechvalně známého autora. Nelze ji proto zařadit ani mezi pověsti.

Vlastní město Nový Bydžov bylo založeno nedlouho před rokem 1305 za Václava II. jako královské město. I když se zakládací listina města nedochovala, můžeme poznat počátky města z jiných soudobých pramenů. Vedle kostelního privilegia Václava II. z 19. června 1305 z archívu metropolitní kapituly pražské, vůbec nejstarší dochované písemnosti k dějinám města, je neocenitelným pramenem proslulá Kniha svědomí Nového Bydžova z let 1311 až 1470, druhá nejstarší dochovaná městská kniha v Čechách, jejíž první latinské zápisy přibližují obraz nově založeného města až k zajímavým detailům.

Ve vzpomenutém privilegiu z roku 1305 panovník daruje starobydžovskému kostelu a prebendě v Sadské, k níž od starodávna patřil, ves Rosejovice náhradou za ztrátu desátků, která vznikla přenesením osady ze starého místa na nynější. Ze jmen prvních měšťanů z Knihy svědomí však zjistíme, že nešlo jen o prosté přenesení (translacio). Vedle obyvatel z původní trhové osady (Starého Bydžova) se zde setkáme s početnou skupinou lidí přišlých do nově založeného města z okolních i vzdálenějších míst. Spolu s českým obyvatelstvem se tu usadili i němečtí měšťané.

Neklidná doba zápasů o nástupnictví na českém trůně po zavraždění posledního Přemyslovce Václava III. v roce 1306 nevytvářela pro zakládané město příznivé podmínky. Podle nepřesné zmínky k roku 1307 v Dalimilově kronice měli „Bydžověné" vedle měšťanů několika východočeských věnných měst pozvat švábské vojsko, které v zemi vojensky zasahovalo ve prospěch habsburského kandidáta Fridricha Rakouského. O věrohodnosti uvedeného údaje však byly vysloveny vážné pochyby.

Až s nástupem Jana Lucemburského se situace změnila. Dne 5. července 1311 se tu mladý král cestou z Kutné Hory zastavil a jeho jménem se města ujal nový podkomoří Jan Valter z Castelu, který zde ustanovil správcem hradeckého vladaře Henlina, syna Linkova. Nově založené královské město tedy zaujímalo pod správou hradeckého vladaře zvláštní postavení. Nepodléhalo přímo královské komoře a patřilo ke kategorii tzv. villikačních měst, která odváděla platy svým správcům.

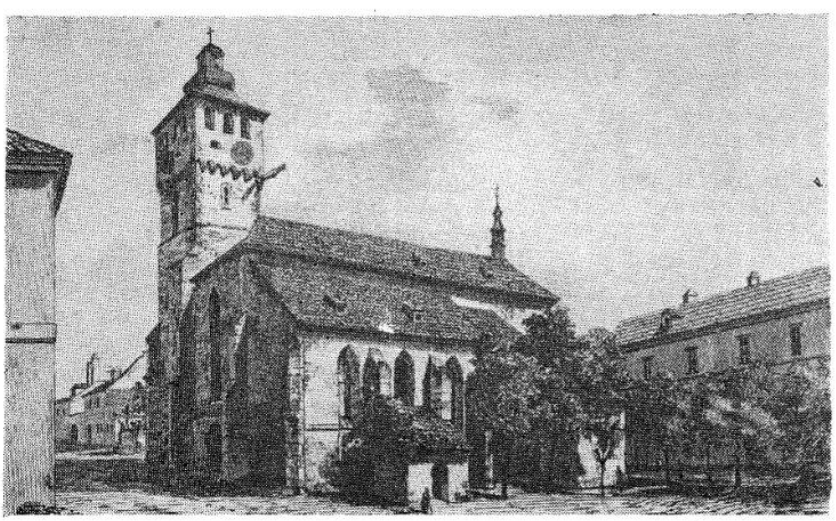
Město vzniklo na pravidelném půdorysu s pravoúhlým vyústěním hlavních ulic na čtvercové tržiště a mělo jen prosté hrazení z palisád s předsunutými příkopy. Jak dokládají první zápisy Knihy svědomí, nebylo opevnění města ještě dokončeno. Až na několik kamenných staveb (chrám Matky boží — nyní sv. Vavřince, minoritský klášter a městské brány) byly ostatní domy dřevěné. K roku 1311 byl také zřízen městský úřad a soud, založena Kniha svědomí a proveden odhad jednotlivých pozemků v obvodu a okolí města pro placení berně.

Neveliké město s několika sty obyvatel mělo zejména v počátcích převážně zemědělský ráz. Většina původních obyvatel se živila zemědělstvím. Jednotlivá řemesla byla tehdy zastoupena jen v menší míře.

Královským městem zůstal Nový Bydžov jen krátce — do roku 1325. V tomto roce král Jan Lucemburský daroval město za blíže neznámých okolností Beneši z Vartemberka. Z jiné stručné zmínky, že hrad Veliš s městem Jičínem a královským úrokem z Nového Bydžova byly zastaveny tomuto feudálovi, lze soudit na zadlužení krále, pro které se město stalo majetkem Vartemberků. Začalo další období dějin města, období poddanského města.

Až za Vartemberků bylo pravděpodobně postaveno neveliké panské sídlo (v pramenech později označované jako „hrad"), které stávalo v jihovýchodní části města Na hradčanech (nyní Na kopečku). Pobýval v něm většinou jenom vrchnostenský purkrabí a vrchnost mívala stálé sídlo v místech jiných panství.

Po smrti Beneše z Vartemberka v roce 1332 se stal pánem Bydžova syn Jan z Vartemberka. Za něho prožilo město v roce 1350 mimořádně slavnostní chvíle. Při cestě z Klad-

Kostel sv. Vavřince na perokresbě H. Ullika (asi 1870) (Foto archiv muzea)

Pokračování na str. 12

Dokončení ze str. 11

ska do Prahy se tu krátce zastavil král Karel IV. Přítomnost panovníka v Novém Bydžově dokládá listina z 1. října 1350, kterou zde vydal pro Albrechta z Křenovic. O pobytu krále Karla IV. v našem městě však další bližší zprávy chybějí.

Když zemřel v roce 1362 i Jan z Vartemberka, spravovali nejprve celé zboží otce synové Beneš a Čeněk společně. Až někdy kolem roku 1370 došlo k rozdělení majetku a Nový Bydžov spolu s panstvím Trosky připadl Čeňkovi z Vartemberka.

Špatným hospodařením se brzy Čeněk z Vartemberka značně zadlužil. Pro Čeňkovy dluhy u krále Václava IV. se Nový Bydžov dočasně ocitl i ve správě královského purkrabího Václava Bubna z Hrádku (v roce 1393) a později pro další dluhy držel část města i nejvyšší zemský písař a známý básník Smil Flaška z Pardubic. Po smrti Čeňka z Vartemberka v roce 1396 tak vedle synů Jana a Čeňka z Vartemberka patřila část Nového Bydžova uvedenému Smilu Flaškovi z Pardubic a s majetkovými nároky pro dluhy Čeňka z Vartemberka staršího vystoupily i další osoby.

Situace se postupně změnila až po roce 1405, kdy mladší bratr Čeněk po smrti Jana z Vartemberka dluhy zaplatil a dosáhl i dalšího zvětšení rodového majetku.

Za Čeňka z Vartemberka byla v roce 1407 městu prodána práva, zajišťující mu některé výhody královských měst. Obyvatelům města a vyjmenovaných okolních obcí privilegium zajišťovalo volnost převodu majetku a rozhodování o dětech a sirotcích, volnost stěhování, osvobození od všech robot a potvrzovalo dosavadní soudní pravomoc. K vartemberskému bydžovskému panství tehdy vedle města patřily následující vesnice: Starý Bydžov, Parna (jižní část St. Bydžova), Skřeněř, Humburky, Prasek, Zdechovice a dvůr u Chudonic.

V roce 1409 rozhodl Čeněk z Vartemberka spor obce s rychtářem. Napříště měl rychtář šenkovat svídnické pivo, víno a medovinu jen se svolením měšťanů, obce a vrchnosti. Současně byla stanovena výše poplatků, které rychtář dostával ze své soudní pravomoci.

Konečně v r. 1415 král Václav IV. Čeňkovi z Vartemberka potvrdil obnovení mílového práva, které zaručovalo, že míli kolem města nesměli provozovat živnost krčmáři a řemeslníci, kromě vesnických kovářů. Z textu privilegia se také dovídáme o přepadení města a o zničení jeho výsad.

Dostáváme se tak k období husitské revoluce, kdy se město opět významně zapsalo do dějin celé země. S touto dobou a s dalším vývojem poddanského a později královského věnného města až do bitvy na Bílé hoře se seznámíme ve druhém pokračování přehledu dějin města.

Jaroslav Prokop

MÁJOVÉ OSLAVY
objektivem našich dopisovatelů

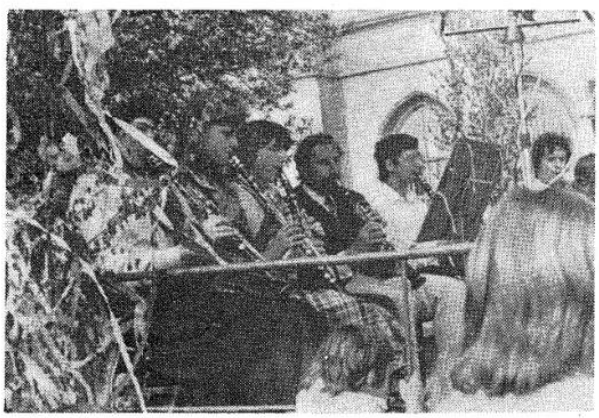

Foto B. Široká

Co uvidíte v divadle na podzim?

ČTVRTEK 8. ZÁŘÍ
SKLENĚNÝ ZVĚŘINEC - Krajské divadlo Kolín

ÚTERÝ 1. LISTOPADU
GENERÁLNÍ ZÁZRAK - Východočeské divadlo Pardubice

ÚTERÝ 29. LISTOPADU
ČERNÁ KOMEDIE - Divadlo Vítězného února Hradec Králové

STŘEDA 14. PROSINCE
Voskovec-Werich-Ježek
BALADA Z HADRŮ - Východočeské divadlo Pardubice

Sauna je tu pro vás!

SAUNA je v provozu. A SAUNA je tu pro vás, milí novobydžovští občané. Tak vás informujeme o provozu:

Pondělí	— ženy	9—13 hodin
Úterý	— ženy	13—19 hodin
Středa	— muži	9—13 hodin
Čtvrtek	— muži	13—19 hodin
Pátek	— muži	13—19 hodin
Sobota	— ženy	8—13 hodin

Provozovatelem sauny v Lužci n. C. jsou Technické služby města Nového Bydžova. Tady můžete dohodnout i hromadné návštěvy SAUNY.

Telefon 227 31 Nový Bydžov.

Za zdravím, svěžestí a krásou do Nového Bydžova - **SAUNY V LUŽCI NAD CIDLINOU.**

BYDŽOVSKÉ ÚSMĚVY

(Z vyprávění Franty Řezníčka)

Pokračování druhé: „BYDŽOV NAVEZKRZ DIVADELNÍ"

„Přijdi, ó Musa Thálie,
skloň se v přízni trůnu svého
k roku, jež zasvěcen jest Tobě . . ."

Tak nějak zapěl by básník k oslavám letošního Roku českého divadla. Že bychom i my v našem vyprávění přidrželi se divadelního tématu? Ano! Přispějeme malinkou hřivničkou oddechového čtení z toho prostředí, kde prkna znamenají svět.

Byl jsem nějaký rok mimo rodný Bydžov. V Opočně, malebném, čisťoučkém městečku pod Orlickými horami, kam po roce 1945 jezdíval trávit dovolenou akademický malíř profesor Alois Fišárek a po dvojí léto po sobě i náš slavný herec Václav Vydra st. Oba byli později jmenováni národními umělci. Setkával jsem se s nimi občas a náhodně na lavičkách v zámeckém parku, nebo v restauraci Kodymova národního domu, bavívali jsme se o lokálních příhodách, ale více jsem býval pasivním, pozorným posluchačem jejich vyprávění, názorů na život, umění, ale i úvah s nádechy filosofie. S Mistrem Vydrou a jeho manželkou svedla nás poprvé náhoda na procházce kolem rybníka Broumaru, kdy důstojné a zprvu jakoby uzavřené vystupování bylo dokonale odmocněno kouzlem okolní přírody, křikem hnízdících racků a malebnými květy upolínů. Mistra a jeho choť zajímaly i drobné klípky z místa jejich letního pobytu, mne zase nejvíce, jako odchovance zdejšího „Jiráska", věci s tématikou divadelní, jež herec dovedl tak krásně a barvitě vyprávět.

Dny utíkaly. Mistr Vydra užíval již posledních chvil své dovolené a pro návrat do Prahy mínil použít auta ředitelství divadla, jež se mělo vracet z Náchoda. Já jsem měl mladou manželku právě na návštěvě u rodičů v Záběhlově a tak mne pojal vcelku drzý nápad, požádat o spolusvezení do Chlumce, odkud bych se již dostal snadno domů. Přání bylo vyslyšeno a v sobotu již uháněla Tatrabéčko sluncem ozářenou krajinou na Hradec. Při projíždění lesem u Třebechovic, naklonil se Mistr Vydra k řidiči a svým typickým tenor-hlasem zahlaholil: „Stát! Ženy doleva, muži doprava!" Z této siesty přináší po chvíli k autu nějaké kulaté houby, jež tam rostly pod borovicemi, skoro na cestě a napůl ponořené do země. Barva žemlově žlutá až okrová, povrch rozpraskaný v malá políčka a vnitřek po rozkrojení bílý až růžový, u starších plodnic černající. Vůni měly tak intenzivně houbovou až srdce plesalo. Houby, to byl můj dávný koníček. V tomto oboru získal jsem jako dlouholetý člen pražské Mykologické společnosti dosti rozhledu a tak skrytě vítám tuto příležitost, jak se ve společnosti umělce blýsknout. Pásl jsem se na udivených pohledech, že by podle mne byla houba jedlá a s ohromnou důležitostí vědce určuji ji jako Sceleroderma aurantium, čili česky: pestřenec obecný. Lektoruji, že houba jest výborná jako koření do polévek, omáček, pod' masa, ale pouze v malých dávkách, tak asi 2—3 plátky, jinak může vyvolati příznaky otravy. Paní Vydrová uložila několik krásných plodnic do příruční kabelky a pokračovali jsme v cestě. Projeli Hradcem, míjíme Škodovku a blížíme se k ukazateli směru s nápisem: Nový Bydžov. Mistr dal najednou příkaz k odbočení doprava a praví: „Přeci Vás nenechám šlapat z Chlumce pěšky, když to můžeme vzít přes Bydžov na Poděbrady". Na můj projev vděku jen mávl nedbale rukou. Cesta ubíhala, projeli jsme Nechanicemi a zanedlouho vítá nás již zdáli metličanský kostelíček. Zastavujeme na našem náměstí před hotelem Lev a jak Mistr spatřil naši radnici hned se rozpoznává, že zde v Bydžově hrával jako člen společnosti a chválil bydžovské, divadelně vyspělé publikum.

„Vím, že tu máte kvalitní spolek. Pokud se pamatuji, byl několikráte hodnocen na Jiráskově Hronovu — a poslyšte, že to byl Bydžov co uváděl jako premiéru v Čechách Zavřelova Valdštýna? Pak teprve byla tato hra studována u nás myslím, že na Národním divadle." „Ano", odpovídám — „sám jsem v ní tenkráte hrál, v roce 1940. Byl přítomen i autor, který v zákulisí pochvalně uznával vysokou úroveň našich herců".

„No jo — ten váš Bydžov je navezkrz divadelní!" ukončuje Mistr jeden z článků našeho rozhovoru.

Slunce zkrátilo již dopolední stíny a paní Vydrová navrhla, že bychom mohli v Bydžově pobědvat. U Lva nás, tuším, obsluhoval vrchní Suchomel. On snad jediný, a to teprve ku konci, povšiml si, koho vlastně obsluhoval.

Po obědě zašli jsme ještě všichni k budově Jiráskova divadla, neboť Mistr zatoužil vidět budovu za denního světla, zpátky zastavili jsme se před hostinrem „U zlatého anděla" a zde instalované pamětní desky naší spisovatelky Boženy Němcové. Podal jsem stručné informace o pobytech literátky v našem městě a již jsme pomalu vcházeli opět na náměstí. Před spořitelnou potkáváme Františka Semiráda, dlouholetého inspicienta divadelní jednoty Jirásek, člověka veselého, hodného a upřímného. Podává mně ruku se slovy: „Tak si Františku, přijel zas k mámě?" Když jsem ho představil Mistru Vydrovy, zůstal František překvapen stát a jen ztěží vykoktal díky velkému herci, že navštívil Bydžov.

„Tak Vy teďy říkáte" obrátil se již u auta, Mistr na mne, „že ty nasbírané houby mohu dát s klidem do bramboračky? Jak že jste je po¸menoval — pesře — peřcete — pestřece? K sakru, to aby si na tom jeden zlámal jazyk". Ale i já, když jsem opakoval pojmenování houby tentokráte v množném čísle, šišlal a syčel jsem její jméno a to rozveselilo a inspirovalo Mistra Vydru ke vzpomínce, kterou nám začal vzápětí vyprávět:

„Na divadle, milí přátelé, je přebrebtů, že k jejich záznamům by za ta léta nestačila tlustá kniha. Ale jedna historka s těmi sykavkami je zvláště povedená. To si vzpomínám, že jsme byli s kolegou Vojtou pozváni do jižních Čech. Občané si tam tehdy svépomocí dali do pořádku divadelní stánek a jako úvodní premiéra chystána hra místního autora. Byl současně režisérem. Hra nic zvláštního, námětem, ani dramatickým zpracováním. Aby představení dostalo tak trochu slavnostnější šmrnc, ale také proto, že hra měla jen 2 dějství, měli jsme s Jaroslavem Vojtou před vlastním provedením předvésti některé ze slavných divadelních monologů a pak tradiční výstup ze Stroupežnického Našich furiantů. Přijeli jsme na místo již asi ve 2 hodiny odpoledne — na jevišti právě probíhala generálka večerní premiéry. A že, bohužel, bylo deštivo, nic nás, jak jsme původně mysleli, nelákalo trávit čekání oddechovou procházkou romantickou jihočeskou krajinou. Tak jsme s Vojtou ze zvědavosti zasedli v hledišti a sledovali rozvíjející se děj hry. Na jevišti byla právě představitelka hlavní role. Hezká, mladistvá dívčina, která venku na lavičce něco šije. Přijde milý, ptá se co šije a ona má odpovědět: „Můj milý, tak si už konečně šiju sukni svatební". Ale ty nešťastné sykavky těsně za sebou zaviňovaly, že místo: šiju si sukni, zašišlala obyčejně: šišu si sukni. — Režisér vracel tuto scénu několikráte, ale děvče již znervóznělo a mělo pláč na krajíčku. Nedalo mě to a ze sedadla volám: „Když se Vám to, slečno, špatně vyslovuje, tak si ta slova přehoďte. Můžete přeci klidně říci místo: šiju si sukni — sukni si šiju. Režisér přijal radu s povděkem, výstup se jel nazkoušku znova a s úspěchem. I opakovaně. Nápověda si udělala červeně poznámku o přehození slov a hra dozkoušena do konce.

Večer byl sál divadla naplněn do posledního místečka. Vpředu místní honorace a ostatní zajímali další ře-

Pokračování na str. 14

Dokončení ze str. 13

dy a stáli i v uličkách. Po odbytí našich výstupů následovala krátká přestávka a po ní očekávaná premiéra. Zazněl gong! Světla v sále zhasínají! Opona jde nahoru a začíná se rozehrávat úvodní děj. Reflektory promítají na horizont záři zapadajícího slunce, zdáli zvoní klekání, pod kvetoucí jabloní sedí Anička a šije. Přichází milý, našňořený myslivecký mládenec, tváře od šminky červené jak třešeň a říká svůj text:

„Dobrý večer, Aničko, co děláš?" Anička se k němu jemně přitulí a říká: „Můj milý, tak už si konečně šukni, šukni . . ." A bylo peklo! Sál řval smíchem, dalších slov herců nebylo vůbec slyšet a situace se musela řešit spuštěním opony. Teprve za hezkou chvíli bylo ve hře pokračováno, ale to již jsme měli naše herecké propriety naloženy v autě a opouštěli místo, které se jevištním přebretem dostalo do plejád našich divadelních historek."

Otíral jsem si od smíchu uslzené oči, František Semirád kuckal ještě do kapesníku, když jsem se s Mistrem Vydrou, umělcem — hercem vysokých kvalit, formátu a zásluh a s jeho milou paní loučili. Podání ruky a přímý pohled byly posledními projevy jejich nahodilé přítomnosti v Bydžově. Posledním byl i opětný pohled na naši radnici, statue a náměstí — zamávání a už se Tatra ztrácí v chumlu ulice k nádraží směr Městec-Praha.

Sbírejte léčivé rostliny

Každým rokem probíhá na našich školách sběr léčivých rostlin. Je potěšitelné, že v celookresní soutěži získaly novobydžovské školy vynikající druhé a třetí místo. Svědčí to o mimořádném porozumění pedagogů pro tento důležitý celospolečenský úkol.

N. p. Léčivé rostliny musí každoročně nakoupit a často složitou cestou upravit na 150 druhů drog a farmaceuticky významných rostlin. A nemusí jít vždy o sběr do výkupu. Prospěšné by bylo, aby si každý nasbíral léčivé rostliny pro vlastní potřebu. Neměli bychom nechávat bez užitku odkvést květní drogy jako jsou květy akátu, divizny, heřmánku, lípy, hlohu, hluchavky bílé ani listy maliníku, ostružiníku a lesních jahod. Nedostatek lipového květu je každým rokem příčinou těžkostí na domácím trhu i exportu.

Sběr léčivých rostlin je aktivitou prospěšnou zdraví s mimořádnou společenskou závažností. Nikdo z nás neví, kdy sám nebo někdo z jeho nejbližších bude potřebovat lék, pro jehož přípravu je některá z rostlinných drog nezbytná.

Adresa nákupny n. p. Léčivé rostliny: 506 01 Jičín, Gottwaldovo náměstí 59, tel. 2628

(A. V.)

Řepné kampaně Jaroslava Macury

Důchodce Jaroslav Macura ze Skochovic odpracoval v roce 1982 brigádnicky už dvacátoupátou řepnou kampaň jako vážný na hlavní váze cukrovaru v Novém Bydžově.

Do práce jezdil na kole, nebo pěšky. První kampaň pracoval jako pomocý dělník u řezaček. Další dvě kampaně u odměrek. Tam se to muselo pozorně a zodpovědně hlídat a odměřovat. Dnes je to už jiné. Všechno je automatizováno.

Tehdy se platilo 19,50 Kč za celou osmihodinovou směnu. Následující rok přešel k řepě. Nejdříve jednu kampaň jako dozorce a kvalitář u řepy na filiální váze. Další kampaně vážil řepu, jako samostatný a zodpovědný vážný, na různých filiálních vahách v celém okolí. Všude tam, kde to bylo právě potřeba.

Celkem odpracoval v cukrovaru už padesátpět řepných kampaní jako brigádník.

Sloužil dosud za působení devíti ředitelů závodu, cukrovar v Novém Bydžově.

Jaroslavu Macurovi ze Skochovic je už bez mála sedmdesátsedm let, — a chtěl by ještě dále brigádnicky pomáhat cukrovaru v Novém Bydžově.

Chcete bydlet?

Stavební bytové družstvo Vítězný únor Hradec Král. požádalo MěstNV o spolupráci a o působení na občany, kteří nemají vlastní byt, aby se řešením jejich bytové situace stala svépomocná družstevní výstavba. Výstavba 24 b. j. v Novém Bydžově, U plovárny, by měla být zahájena v 1. pololetí r. 1983. Zatím není dostatečný počet zájemců. Pro nejbližší léta je to jediná družstevní výstavba, která může být v Novém Bydžově zahájena. Podmínkou pro zařazení do této výstavby je podání přihlášky za člena družstva a zaplacení poplatku 200,— Kčs. Přihlášku lze získat na MěstNV Nový Bydžov nebo přímo u Stavebního bytového družstva Vítězný únor Hradec Králové, V Lipkách čp. 894, Hradec Králové 2. Po zahájení výstavby musí družstevník složit částku cca 13.000 Kčs, kterou lze od zaměstnavatele získat stabilizační půjčkou. Dále je nutné odpracovat svépomocí potřebný počet hodin na stavbě.

Smáli jsme se s Milanem Lipovským

Každý, kdo přišel během měsíce dubna do kulturního střediska, nelitoval. V malém sále vystavoval totiž vynikající humorista, známý ze stránek Haló soboty, Stadiónu, Pochodně nebo Světa práce, MILAN LIPOVSKÝ. Měli jsme jedinečnou příležitost vidět kolekci usměvavých obrázků. Ti, kteří nepřišli, zaváhali a pro ně alespoň slova Milana Lipovského z katalogu, který jsme vydali k jeho výstavě:

Být humoristou není lehké. Každý se domnívá, že s humoristou musí být přeukrutná zábava, ale chyba lávky! To je totéž jako tvrdit, že s funebrákem musí být smutno. Smích nemusí být obrazem profese, ale výsledkem osobní životní filozofoe. Jinak se humorista jako každý jiný člověk skládá z 60% vody, 35% ústrojných látek a 5% soli. A v těch solích to asi bude! Někdo má sůl moudrosti, někdo sůl nad zlato, jiný to solí ve sportu a humoristé v zjednodušeném pojetí mají „sůl humoru". Množství a druh soli nás dále rozděluje na sangviniky, choleriky a melancholiky, ale i zřejmě na běžné konzumenty života, na suchary, bonvivány a lidi se sklonem k humoru nebo antihumoristy.

Kdybych měl zařadit humoristy do životní škatulky, definoval bych je slovy největšího dramatika Williama Shakespeara, který je nazval „moudrými blázny". Mé curriculum vitae: Věkově patřím k tak zvaným „statným padesátníkům odjakživa", vzhledově do kategorie mužů, kteří při bočním pohledu do zrcadla zásadně zatahují břicho, psychicky jsem sangvinický melancholicko-cholerik. Úbytek vlasů na temeni jsem nahradil mužným plnovousem, pod kterým se skrývá záhadný úsměv Mony Lisy. Jako kreslíř-humorista mám tři domovy: Stadión, Svět práce a Květy. K tomu patří přechodné pobyty v Rudém právu, Čs. sportu, Obraně lidu, Pochodni a Krkonoších. Za svůj největší životní úspěch na poli humoru považuji čtvrté místo v mezinárodní soutěži tokijského týdeníku Yumiuri Shimbun, kde jsem vloni na podzim získal cenu z osmi tisíc předložených prací z celého světa.

Dnešní výstava, kterou se představuji novobydžovskému obecenstvu, je jednou z celé série, která je výslednicí 18 let bloudění v našem humoru. Poslední byla před jaroměřským obecenstvem vloni. Před vlastní prohlídkou výstavy cítím povinnost diváka psychicky připravit. Název „srandičky" sám již napovídá, že neshlédnete humor filozofující, složitý a myšlenkově náročný, ale spíš humor jasný, mířící na jádro věci. Posláním mého humoru je přinést smích každému, kdo se chce zasmát, ať má zaměstnání jakékoli.

Ale to si, novobydžovšťané, přetlumočíte sami. Přeji vám při procházce výstavou „Srandičky", aby vaše bránice nezůstala bez pohybu, aby ústní koutky čněly směrem nahoru a těm, kteří se chtějí zachechtat naprosto volná pole působnosti.

Těm posledním patří můj dík předem, protože pro mne jsou živým dokladem, že moje práce není zbytečná!

BYDŽOV MĚNÍ SVOU TVÁŘ

Při porovnávání starých fotografií s dnešní skutečností vidíme, jak se Bydžov za poslední léta mění. Většinou k lepšímu, ale někdy to přece jen říci nemůžeme. Chtěl bych se dnes zastavit především u takových stavebních zásahů, které vzhled našeho města nezlepšují.

Nedávný sjezd architektů zdůraznil, že výstavba a údržba našich měst je velmi důležitou součástí kultury životního prostředí. Každá jednotvárnost je fádní a působí neblaze na naše smyslové vnímání a na naši psychiku. Proto například převlékáním domů, které mají svou tvář, do dobové uniformy se vzhled měst nemodernizuje, ale nešetrně ničí.

V našem městě jsme po válce s takovými úpravami začali u budovy bývalé chlapecké a dívčí školy a zvláště necitlivě u bývalé židovské radnice (i když u této budovy by se dalo ještě ledacos zachránit). Takových příkladů by se mohlo ovšem vyjmenovat víc. Připomeňme si jen ještě Bergmannův dům, Bromovských dům, Ascherovu vilu... Dílo necitlivých zásahů bylo prozatím dokončeno poničením stylového vzhledu budovy bývalého berního úřadu. V současné době je už ale ohrožena na nedalekém nároží budova bývalého hostince U Šťovíčků, na které jsou půvabné secesní prvky a dobové plakety. Rovněž výměna oken u bývalého kláštera v současnosti ohrožuje stylový vzhled této budovy. A proslýchá se, že nyní je na řadě dokonce také spořitelna, dílo pražského architekta Jana Vejrycha, jedna z nejtypičtějších a nejkrásnějších budov bydžovského náměstí! Připomeňme si, že Vejrych také projektoval budovu našeho bývalého okresního úřadu a budovu spořitelny v sousedním Chlumci nad Cidlinou. Tyto stavby patří k nejkrásnějším v našem kraji, dávají našim městům typický vzhled a bylo by neodpustitelné jejich styl porušit. Snad by naopak bylo vhodné při opravě oken a dalších atypických částí těchto budov se vzájemně spojit. Atypická okna podle televizní relace vyrábějí např. v nedalekém Miletíně. V jiných městech si dovedou podobných staveb více vážit a pečlivě si je chrání a udržují v původním stylu. Na titulní straně Naší rodiny jsme např. nedávno viděli fotografii vzorně udržované turnovské spořitelny, která je obdobou naší (je samozřejmě také dílem architekta Vejrycha). Jestliže to dokáží jinde, proč bychom to nedokázali i u nás?

Když se včas nezastavíme, bude za pár let Nový Bydžov opravdu „nový", snad i s novou radnicí (protože její atypické prvky nedokážeme opravit) — ale fádní, nezajímavý. Nezajímavý i pro nás... Jak nepříjemně by se změnila tvář Prahy, kdyby naším způsobem byly opravovány nejen budovy Starého Města, ale třeba jen ulice z počátku tohoto století! A to se zdaleka netýká jen Prahy. Není vhodnější při opravě takových domů taktně zvýraznit jejich styl? Vždyť i u nás nalezneme příklady takové údržby (viz např. Doležalův dvorec na nároží proti kinu), ale je jich pohříchu málo.

Při rekonstrukci výkladních skříní Květinové síně a prodejny Knihy byly velmi taktně obnoveny staré oblouky podloubí. Očekávali jsme, že v této obnově se bude pokračovat i u sousedních domů a že jeden z nejkrásnějších pohledů na bydžovské náměstí od sloupenské ulice směrem na morový sloup, radnici a kostelní věž ještě víc na svém estetickém vzhledu získá. Nestalo se tak. Při následné opravě prodejny koženého zboží byl tento záměr opuštěn. Odstranili jsme před několika roky i poslední památku na dřívější vzhled našich ulic - Bukovských podsíň s dřevěným štítem. Jak jinak dovedli podobnou památku uchovat, zvýraznit a začlenit do nové výstavby na náměstí v Železném Brodě. Je pravda, že i naši předkové byli k takovým památkám nešetrní. Nedaleko podsíně Bukovských byla už za první republiky zbořena podobná podsíň, ale nedaleké nároží uličky ke sv. Trojici (bývalý dům stavitele Jedličky, později u Mošovských) mělo ještě po válce stylový vzhled a dokonce obrazovou výzdobu fasády, připomínající výzdobu některých domů, např. v Písku nebo v Plzni, a tu jsme odstranit nemuseli. Jak jinak mohla vypadat dnešní horní část Dukelské ulice, kdyby se bývalo podařilo uchovat alespoň náznak těchto několika památek. Rovněž naše slavné Jiráskovo divadlo volá už desetiletí po dokončení úpravy a opravy svého zevnějšku. Kdysi byl tento kout náměstem půvabných pohlednic z Nového Bydžova...

Zdaleka však nejde jen o tyto památky. K Bydžovu patří také jeho okolí. Sloupenský zámek, o němž bylo archívně prokázáno, že byl navrhován slavným K. I. Dienzenhoferem, ztratil svou věžičku teprve v naší době. Nebyla velká a přece, jak mile zpestřovala chudé panorama Sloupna. Nezájem? Neúcta? Nedostatek estetického cítění? A jak vyřešíme otázku Malátova rodiště ve Starém Bydžově? Jeho rodný dům jsme zbořili, na letošní rok připadá 140 let od narození Jana Maláta a dosud se nic neděje. Nezasloužil si Malát už dávno pomník na svahu pod starobydžovskou školou a vhodnou místnost, upravenou jako pamětní síň? Také Metličanský kostelík, překrásná dominanta celého bydžovského kraje, hledá své uplatnění v naší době. Jeho zdi, věž a střecha byly sice velkým nákladem opraveny, ale budova znovu chátrá a je cílem vandalů. Nebyl by tu vhodný prostor pro místní galerii nebo pro síň posledního rozloučení?

Také nová zástavba se nám vždy nedaří. Například novostavby podél cesty ke hřbitovu měly být o něco dál posunuty od aleje. Majitelé vilek zde budou asi příliš často reklamovat „zmlazování" lip. Zapomnělo se, že stromořadí jsou v rovině jedinou ozdobou krajiny a že na druhém konci města je právě proto nezmlazovaná alej dokonce chráněna státem. Stejně alarmující jsou některé omyly při zástavbě uvnitř města. Jednou z nejpůsobivějších bydžovských staveb je nesporně budova sokolovny. Ale jak nevhodně a neorganicky — se vší úctou k vynaložené brigádnické práci — byl vyřešen přístavek druhého vchodu k nově vybudovanému sálu. Vůbec zde není respektován Krásného styl původní budovy, který je nesporně architektonicky významný a cenný. Naopak — neorganičnost přístavby jsme ještě zdůraznili mozaikovým obložením stěn, které vedle fasády staré budovy působí zvlášť rušivě. A přece stačilo přizpůsobit vchod původnímu stylu anebo celou přístavbu posunout o několik metrů za úroveň původní budovy. S podobným odstupem mohla být řešena i přístavba u bývalého berního úřadu, která v dnešním provedení starou budovu příliš stísnila. Vždyť v Bydžově máme pro řešení takových situací překrásný vzor: všimněte si, s jakým taktem byla ve třicátých letech vyřešena přístavba bývalého okresního úřadu. Posunutím této přístavby do pozadí a přizpůsobením oken, fasády i střechy Vejrychovu stylu vznikl harmonický a fotogenický celek, který nejen neruší původní architekturu, ale ještě ji esteticky zvýrazňuje.

Otázka estetického taktu přichází znovu do popředí při zástavbě proluky na našem náměstí: Co bude stát na nároží, kde kdysi stál hotel Schroll a v jeho sousedství Kazdovo pekařství a Skřivanovo uzenářství? Proslechlo se, že v těch místech má stát typizovaná, prosklená, jednopatrová prodejna Jednoty nebo Pramene. Přiznám se, že mi zatrnulo. Jako jednomu z mnohých bydžovských patriotů mi není jedno, jak se překrásné bydžovské náměstí změní na příštích sto let. A jistě to není jedno ani těm, kteří za to před budoucími generacemi nesou zodpovědnost, protože tento nevhodný návrh byl již zamítnut a k vypracování byl zadán projekt stavby, která má lahodit s okolním prostředím. Za toto rozhodnutí je nutno představitele našeho MěstNV opravdu pochválit. Vždyť jsou mnohem menší města a nemají takové náměstí, jako je novobydžovské a přece si chrání stylovost výstavby. Příkladem

Pokračování na str. 16

Okresní dům z r. 1899 s přístavbou z let 1932–1933 (nyní Domov mládeže SEŠ)

(Foto archiv muzea)

Jedličkův dům s novorenesanční výzdobou (před poslední opravou)

(Foto archiv muzea)

Dokončení ze str. 15

nám může být nedaleký Týnec nad Labem, kde nedávno otevřeli nový nádherný obchodní dům. Má rohový půdorys a zabírá téměř takový prostor, jaký je k dispozici k zástavbě na našem náměstí. A co hlavního: i když je to budova moderní, dvouposchoďová (nedávno jsme ji viděli i v televizi), zapadá svou architekturou do okolního prostředí, které je podobné našemu. Stojí za úvahu, zda by nebylo vhodné získat projekt z Týnce k nahlédnutí. Snad se najde i vhodnější řešení. Vchod z nároží by např. dovolil analogii s nárožím hotelu Lev. V žádném případě by se však nemělo se zástavbou tak exponovaného prostoru pospíchat jen proto, „aby tam něco stálo".

Vím, Bydžov není městskou rezervací – i když jeho pravidelný půdorys je uváděn ve světové literatuře jako příklad klasické výstavby středověkého města – ale je naším domovem a mělo by nám všem záležet na tom, aby se nestal městem fádním, nebo dokonce odpozujícím svou netaktní architekturou a svou lhostejností ke stavebním zvláštnostem a památkám minulých generací. Při kulturní a stavební komisi MěstNV by se měla utvořit skupina fundovaných odborníků, která by měla dbát na dodržování těchto zásad. A jistě by se v naší dnešní vyspělé společnosti našly jak finanční prostředky, tak stavební kapacity i šikovné ruce k realizaci těchto požadavků, které nedávný sjezd architektů nastínil.

Heslo „Za vlast krásnější" pro nás v praxi znamená „Za Bydžov krásnější".

Miloslav Provazník

V létě o ledním hokeji

Před dvěma lety zahájil v MěDPM v Novém Bydžově činnost zájmový útvar ledního hokeje. I když má tedy za sebou teprve druhou sportovní sezónu, můžeme již nyní konstatovat, že dosáhl dobrých výsledků.

Při zahájení činnosti byla věnována pozornost výběru hráčů. Ze žáků ZŠ byl vytvářen postupně sehraný kolektiv. Za podpory Městského národního výboru se podařilo zajistit základní vybavení hráčů a tím byl vytvořen předpoklad účasti na turnajích a soutěžích.

Premiérou pro naše mladé hokejisty v letošní sezóně byl turnaj, pořádaný v rámci oslav Vítězného února dne 12. 2. 1983 na zimním stadiónu v Novém Bydžově. Na pozvání se zúčastnili žáci z Lázní Bělohradu a Kopidlna. O dobré přípravě našich mladých hokejistů svědčí to, že přesvědčivě vyhráli zápasy s oběma soupeři a po zásluze se tak stali vítězi turnaje. Navíc zde domácí hráči získali další ohodnocení - Martin Novotný byl vyhlášen nejlepším brankářem a Vladimír Vlášek nejlepším útočníkem turnaje. Patří zde poděkovat podniku Jablonecké sklárny, který věnoval pěkné ceny účastníkům turnaje.

Opravdu náročnou zkouškou pro členy hokejového kroužku byla účast v okresní soutěži základních škol. Postavení novobydžovských hokejistů bylo ztíženo tím, že již v boji o postup se ve své skupině museli utkat s jasným favoritem celé soutěže, se ZŠ Štefcova, tedy s přípravkou TJ Stadión Hradec Králové, s hráči, kteří mají ideální podmínky celoročního intenzivního tréninku. Naši hokejisté podali na turnaji dobrý výkon a obsadili velmi pěkné třetí místo z celkového počtu šesti účastníků. V Hradci Králové podali nejlepší výkon brankář Martin Novotný, obránce Libor

Pokračování na str. 17

Dokončení ze str. 16

Šťastný a v útoku Luboš Novotný.

Co je však třeba ocenit především, je soustavná a pečlivá práce těch, kteří dokáží věnovat svůj volný čas přípravě mladých hokejistů. Ocenění si zaslouží soudruzi ing. Kovář, Zítek a především soudruh Kanás, který je iniciátorem a hlavním organizátorem rozvoje činnosti tohoto sportovního útvaru. Patří jim proto poděkování za obohacení sportovní činnosti i za podíl při výchově mládeže v našem městě. (MěDPM)

Vzpomínka na soudruha Františka Šperka

Dne 15. března 1983 naše řady náhle opustil v plném rozkvětu svých tvůrčích sil předseda Českého zahrádkářského svazu, základní organizace Nový Bydžov - Metličany soudruh František Šperk.

Jen zasvěcení dokáží spravedlivě ohodnotit, kolik práce odvedl tento soudruh ve prospěch našeho státu, závodu, naší základní organizace a celé naší společnosti.

Jako hospodářský pracovník, funkcionář MěstV KSČ a organizací NF vždy odevzdával mnohem více než musel. Byl dobrým soudruhem spolupracovníkům, moudrým rádcem mladším, chápavým a citlivým pomocníkem v řešení těžkých situací. Osobním příkladem získával spolupracovníky pro brigády při výstavbě provozovny ČSAD v Novém Bydžově, která se jeho zásluhou změnila k nepoznání. Jeho obdivuhodná energie a nezlomná vůle dokázala, že na Metličanech vznikla zahrádkářská kolonie, která navzdory všem nedůvěřivcům roste do krásy a v budoucnosti bude chloubou města.

Je těžké na soudruha Šperka myslet v minulém čase, vždyť kolem nás nám toho zůstalo tolik, co nám ho připomíná. Jeho pracovitost, obětavost a houževnatost nám zůstanou příkladem.

Jeho nedokončená práce zůstává pro nás závazkem.

Český zahrádkářský svaz
ZO Nový Bydžov - Metličany

Umíte dobře hospodařit s léky?

Člověka provázela nemoc od pradávných dob a vždy proti ní hledal léky. S lidským věděním a poznáváním objevoval stále nové a účinnější. Zvláště v poslední době nastala doslova léková exploze. Lék se stal nejen účinnou zbraní proti nemocem, ale také předmětem jeho zneužívání. Mnoho lidí si neuvědomuje, že je možno lék přirovnat k ohni. Také on je dobrým sluhou, ale zlým pánem. Pomáhá jen tehdy, užívá-li se s rozumem, na správném místě a dle rady lékaře. Bezhlavé braní léků vytváří návyk, který je velice nebezpečný. To platí zejména o lécích proti bolestem, psychozám (napětí, přepracování ap.), ale také o lécích proti astmatu, revmatickým onemocněním a o dalších.

Z toho vyplývá, že člověk by měl být při užívání léků rozvážný. Neměl by si je brát samovolně. Ne každé zabolení hlavy nebo konflikt potřebuje tabletu. Měl by se především zamyslet nad svou životosprávou. Mám dostatek pohybu na čerstvém vzduchu? Umím si správně rozdělit čas k práci a odpočinku? Mám dobré pracovní podmínky a přátelské vztahy k lidem? Neničím si zdraví kouřením a pitím alkoholu? Dodržuji zásady správné výživy? Předcházet nemocem zdravým způsobem života je vždy účinnější než léčení.

Je zajímavé, jak v mnoha lidech dosud setrvává jakýsi komplex v oblasti zdraví. Cítí se být povoláni a vůbec se nerozpakují posoudit nejen nemoc svou — což je zlé, ale i nemoc sousedovu — což je daleko horší. Suverénně stanoví léčbu, dodají léky — ponejvíce z vlastních zásob, které získali většinou ze zbytků léků předepsaných dříve členům rodiny nebo z volně prodejných léčiv. Asi by je nenapadlo mluvit do opravy strojů — to ponechávají moudře odborníkům. Ale stanovit diagnózu a léčbu u tak citlivého organismu, jaký má člověk, jim už nepřipadá tak složité. Ordinují antibiotika, kardiaka, antirevmatika apod. K této odvaze jim stačí, že třeba oni sami někdy tyto léky užívali. Vůbec jim nevadí, že nemají tušení například o tom, že se některé léky nesnáší, že mají vedlejší účinky, že jeden lék násobí nebo ruší účinek druhého léku. Léky také podléhají stárnutí a jsou použitelné po určitou dobu, která je u každého léku jiná. Proto není na místě shromažďování léků. Náležitou pozornost je třeba věnovat také uchovávání léků. Mají být uloženy v temnu a suchu. Nekompromisním příkazem je uchovávat je mimo dosah dětí. Nedodržení této zásady zaplatí každoročně několik dětí životem. Nebezpečným zlozvykem je sesypávání nebo slévání léků. Také nalévání jedů např. postřikových do lahví od minerálek způsobilo již mnohé tragické následky.

Při každé ordinaci předepíše lékař nemocnému lék v balení, které odpovídá léčebné dávce. Prakticky to znamená, že by pacientovi po dokončení léčby neměl zůstat žádný lék. Pokud k tomu v praxi někdy dojde, měl by se zbytek zlikvidovat, nejlépe spálením nebo vyprázdněním do klozetu, kde se malé zbytky rozloží a nemohou uškodit.

Znovu si připomeňme, že dávkování a délku užívání je nutno přísně dodržovat u antibiotik. Při samovolném používání třeba penicilinu při teplotě, počínající angíně apod. můžeme napáchat zbytečné školy na vlastním zdraví. Pokud není lék přesně dávkován a podáván v určitou dobu, stanou se mikroby způsobující nemoci vůči antibiotiku odolnými a nepomáhají. Tak se stává, že se lidé z vlastní nedbalosti ochuzují o možnost účinné léčby.

Dnes se odhaduje, že až polovina léků, které jsou v současném světě k dispozici, obsahují účinnou látku rostlinného původu. Léčivé rostliny jsou součástí četných čajových směsí a kromě toho slouží jako přirozená a aromatická a chuťová složka v řadě výrobků potravinářského průmyslu. Představuje druh zboží, který je důležitou součástí naší obchodní bilance, kdy se vyváží plných 100 % práce. Je proto škoda, že spousta květu lípy, černého bezu, divizny a mnoha dalších zbytečně odkvétá bez užitku, zatímco by mohly jinde nemocnému ulevit.

Zamysleme se nad těmito uvedenými skutečnostmi, kdy léky paradoxně ohrožují zdraví. Léky jsou velikou společenskou hodnotou. Mají zdraví napomáhat, ale v žádném případě jimi nelze řešit všechno. Prospěšnější a levnější pro zdraví člověka je navodit neformální a dobrý postoj nejen k svému zdraví, ale zdraví nás všech. K tomu je třeba přehodnotit svoji aktivitu ke zdraví, naučit se zdravému způsobu života, zachovat si zdravé životní a pracovní prostředí. Zdraví je skutečně to nejcennější, co člověk má. (A. V.)

Dobrá práce SEŠ v Novém Bydžově

Pracovní iniciativě je na naší škole věnována pravidelná pozornost. To se projevilo i v loňském roce hlavně na podzim. Žáci i pracovníci školy pomáhali hlavně při sklizni bohaté úrody v zemědělských podnicích, starali se o úpravu prostředí, ve kterém žijí. Organizace SSM se aktivně podílela na závazku na počest svého sjezdu v dodatečném sběru cukrovky.

Součástí organizace školního roku jsou i dny veřejně prospěšné práce,

Pokračování na str. 18

Dokončení ze str. 17
při které žáci naší školy odpracovali při sklizni brambor, cibule i další zeleniny celkem 10.938 hodin. Z původních 10 plánovaných dnů byla tato akce rozšířena o další pracovní týden. Po vyučování bylo odpracováno celkem 2 588 hodin, na 1 žáka školy je to 8,35 hodin.

Odpolední brigády byly věnovány hlavně pomoci zemědělským podnikům, plnění závazku SSM, úpravě okolí školy a Domova mládeže.

Uvedené odpracované hodiny byly na tyto práce: dosběr cukrovky 1005 hodin, tj. 38,8 %, sklizeň červené řepy 234 hod., sklizeň cibule 366 hod., tj. 14,2 %, úprava ovoce a péče o ovocné keře 276 hodin, okolí a interiér Domova mládeže 591 hodin, tj. 22,8 %, okolí školy 116 hodin.

Pracovníci školy pod vedením ZV ROH provedli podzimní odlistění ovocných keřů, při kterém odpracovali odpoledne po pracovní době 93 hodin.

Ve škole jsme rovněž připraveni na plnění úkolů v jarních směnách, kdy chceme splnit úkol uložený MěstNV a ostatní úklidové práce ve škole, Domově mládeže i na sportovním a branném areálu.

Na dobrých výsledcích rozvoje pracovní iniciativy má velký podíl práce ZV ROH, školské organizace SSM i vedení školy. Ing. Mil. Matějková

Cikánské obyvatelstvo a kriminalita

Otázce práce mezi cikánským obyvatelstvem věnuje naše strana velkou péči a pozornost. Jednou z nedílných součástí tohoto úkolu bylo dovršení kulturní revoluce, jejímž obsahem a cílem je vytváření nového socialistického člověka - člověka zbaveného přežitků buržoazní ideologie - člověka uvědomělého, vzdělaného, který bude umět plně využívat všech vymožeností socialismu k rozvoji svých schopností. Zatím co kapitalistické státy řeší cikánskou otázku nejostřejší rasovou diskriminací a isolací - nacismus dokonce genocidou — v zemích tábora socialismu je přistupováno k řešení této otázky na zásadách socialistického humanismu. Byly vytvořeny příznivé podmínky, které měly kladný vliv na celou řadu cikánských občanů, kteří využili nikdy před tím nebývalých pracovních příležitostí k zapojení do pracovního procesu a k trvalému usídlení. Tam, kde nepůsobí nejbližší okolí jako převýchovný činitel, tam, kde soustavně národní výbory nekontrolují, nebo tam, kde bydlí pohromadě více cikánských rodin neobeznámených s moderní bytovou kulturou, dochází ke značným škodám na domovním majetku a narušování socialistického soužití. Ze strany ostatních občanů jsou pak četné stížnosti na způsob chování a jednání cikánského obyvatelstva. Zároveň je třeba se vypořádat i s nezdravými názory některých občanů na naše cikánské spoluobčany. Je nutné, aby všichni naši občané pochopili, že i oni mohou účinně pomoci k tomu, aby cikáni žili životem odpovídajícím dnešnímu stupni kulturní úrovně. Ne vždy se nám tato otázka daří. V neposlední řadě se setkáváme i s různorodou trestnou činností páchanou právě cikánským obyvatelstvem.

Je možné poukázat na některé nejčastější druhy trestné činnosti, které se v posledním roce dopustili občané cikánského původu. Ne zřídka se trestné činnosti dopouštějí děti a mladiství. Jedná se jak o násilnou, tak i majetkovou trestnou činnost, která je často páchána i pod vlivem alkoholu. Abychom mohli předcházet a zamezovat trestné činnosti spáchané vlivem alkoholu, musí i zodpovědní činitelé dbát na dodržování patřičných zákonů, nařízení a pokynů, aby nedocházelo k jejich porušování. Často se setkáváme s porušováním zákona č. 120/1962 Sb. zaměstnanci různých restaurací a pohostinství. Již zde jsou počátky k páchání trestné činnosti. Dochází zde k podávání alkoholických nápojů osobám již podnapilým, ale také k podávání alkoholu mladistvým. Množství požitého alkoholu má pak za následek páchání různorodé trestné činnosti. Mezi nejčastější příčiny patří výtržnictví s následným ublížením na zdraví, nebo rvačkou. Pro tuto trestnou činnost bylo v roce 1982 zadrženo celkem 6 osob. Pro krádeže a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví bylo postiženo dalších 10 osob. Sedm osob cikánského obyvatelstva bylo dále vyšetřováno pro další spáchanou trestnou činnost a to jak pro pohlavní zneužívání, ohrožování mravní výchovy mládeže, vydírání a mezi nejčastější i přečiny proti socialistickému soužití. Případy drobného výtržnictví, nepatrných krádeží, nebo poškozování majetku jak v socialistickém tak i osobním vlastnictví zakládající podstatu přestupku, jsou po prošetření oznamovány komisím pro ochranu veřejného pořádku při národních výborech.

Snižování trestné činnosti páchané cikánským obyvatelstvem, není jen otázkou bezpečnosti, nebo některých funkcionářů národních výborů, učitelů a lékařů, ale všech občanů. Setkáváme se s případy, kdy jsou občanům známé skutečnosti o spáchané trestné činnosti. Trestní řád v § 97 ukládá povinnost svědčit o tom, co je nám známo o trestném činu a o pachateli nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení. Přesto se u některých občanů setkáváme s neochotou podat potřebné vysvětlení a objasnění daných skutečností.

Jde nám všem o to, pokud dojde k trestné činnosti, aby byla nejen odhalována a pachatelé po zásluze potrestáni, ale také o ochranu ekonomiky, socialistického a osobního vlastnictví, veřejného pořádku, práv a bezpečnosti všeho pracujícího lidu. Jen zodpovědným přístupem k plnění úkolů můžeme čelit negativním jevům, které se vyskytují i v socialistické společnosti a jsou v rozporu se socialistickým způsobem života.

Otto Mastěna

Mládež - sport a TJ Jiskra v Novém Bydžově

Všestranný rozvoj mladého člověka je podmíněn nejen osvojováním poznatků vědy, techniky a mravních hodnot, ale také výchovou zdatného, silného a vytrvalého člena socialistické společnosti. A právě socialistická společnost vytvořila pro harmonický rozvoj mládeže všechny předpoklady.

Vytvořili jsme tréninková střediska mládeže, sportovní třídy. Naší snahou je systematicky začlenit do tělovýchovného procesu celou mladou populaci, ale přes všechno úsilí se nám toto daří jen částečně. Na sportoviště přichází stále menší počet mladých lidí, máme úbytek členů mládežnických kategorií, přiznáváme, že tomu bylo tak i v naší TJ. Úbytek dospělých členů, i když se jedná o tzv. neaktivní mrzí, ale úbytek mládeže varuje. Co je příčinou, že značná část mládeže nesportuje, potuluje se po ulicích, vytváří v negativním slova smyslu party a ta dospělejší tráví svůj volný čas v restauracích?

Tímto problémem se zabýváme v oddílech, odborech, tělovýchovných jednotách, řeší jej i okresní tělovýchovný orgán. Přemýšlíme, jak mládež podchytit, jak ji přivést do tělocvičen a na sportoviště, jaké podmínky vytvořit.

Shodneme se, že příčin je několik. Vážným a zdá se být zásadním problémem je nedostatek dobrovolných cvičitelů a trenérů pro žákovské a dorostenecké kategorie, i když statistika v počtu trenérů a cvičitelů říká něco jiného a měla by pokrýt rozhodující část mladé generace našeho okresu. Málo propagujeme svoji činnost a v mnoha případech je cvičení vedeno zastaralými metodami. Chybí motiv soutěživosti. Nevyužíváme k podchycení mládeže nenáročných sportovních a turistických akcí masového charakteru.

Zkušenosti nám ukazují, že ke zlepšení vede několik cest. V prvé řadě je třeba vhodně podchytit rodiče dětí, učitele tělesné a branné výchovy, snažit se o začlenění sportovců a cvičenců do řad trenérů a cvičitelů. Pomoc a iniciativu by měla vyvinout i komise pro tělovýchovu a mládež pracující při městských národních výborech. Musíme zkvalitnit též politicko-výchovnou práci v oddílech a odborech a vhodně tělovýchovu propagovat. Příkladem mládeži v Novém Bydžově bylo nedávné utkání mistrovství Evropy hráčů do 21 let ČSSR — Kypr, které mělo dobrou sportovní úroveň a ukázalo vyspělost novobydžovských diváků. Opakem s negativním dopadem bylo nesportovní chování diváků při rivalském utkání v Chlumci n. Cidl., kteří si spletli kopanou se střelnicí.

Zapojení mládeže do pravidelné tělesné výchovy nemůže být pro tělovýchovné jednoty okrajovou záležitostí, ale hlavním a základním úkolem. Vždyť příliv mládeže do oddílů a odborů je také jedním z důležitých úkolů plánu rozvoje v růstu členské základny.

V loňském roce při prováděné kontrole členských průkazů došlo v naší TJ k poklesu členské základny, který se projevil i v mládežnických kategoriích. Stav žáků činil 104, žákyň 141, dorostenců 31, dorostenek 27, celkově tudíž 303. V průběhu I. čtvrtletí letošního roku se podařilo získat 40 nových členů v kategorii žactva a 3 v kategorii dorostenecké.

Nejpočetnější mládežnickou základnou o počtu 167 osob disponuje odbor ZRTV. Tradičně dobrou práci s mládeží odvádí oddíl tenisu, perspektivně začal pracovat i oddíl basketbalu. Pouze jedinné žákovské družstvo v oddíle kopané neskýtá záruku zlepšené úrovně tohoto nejpopulárnějšího sportu v dohledné době.

Chtěli bychom však upozornit na jednu zkušenost, která se nám osvědčila a je pro naši práci přínosem. Jedná se o spolupráci TJ s pionýrskou organizací SSM, konkrétně s Městským domem pionýrů a mládeže a jednou pionýrskou skupinou. Není tajemstvím, že vedle tělovýchovy má nedostatek vedoucích také pionýrská organizace. Proto jsme spojili síly a vytvořili sportovní pionýrské oddíly, které vyvíjejí bohatou činnost ke spokojenosti obou organizací. Úspěšně nám pracuje oddíl šachu, dále spolupracujeme s oddíly mladých tenistů a turistů. Jsme jednou z mála tělovýchovných jednot, která pracuje soustavně s mládeží i o prázdninách na branně turistickém pionýrském táboře Plátěná osada. Tábor je celoročním vyvrcholením práce TOMu. V jeho dvou běžích se vystřídá na 180 mladých sportovců. Třetí běh propůjčuje PS Rudá hvězda. Tuto spolupráci chceme i nadále rozšiřovat a tak přispět ke zkvalitnění sportovní činnosti mladé generace a znásobit počet členů ČSTV.

K rozšíření členské základny a úrovně sportovní a turistické chceme přispět nenáročnými akcemi masového charakteru. Zaměříme se a umožníme plnění odznaku zdatnosti po několik sobot nejen pro naše mladé členy, ale také pro širokou veřejnost. Zkvalitníme a rozšíříme činnost ZRTV, kde snad jako jediní v okrese cvičíme ve všech složkách a vytvoříme tak předpoklady k úspěšnému nástupu do nácviku skladeb československé spartakiády.

Karel Hronek,
předseda TJ

Občanské výbory se baví?

Všechno začalo jednoho dne při celkem bezvýznamné příležitosti, kdy se sešli dva lidé a hovořili o všem možném. Jejich rozprava, ačkoliv neměla předem stanovený program, došla k nápadu, který měl již celkem jasný cíl a to pokusit se uskutečnit kulturní pořad, jako odměnu pro občany města Nového Bydžova a jeho integrovaných obcí.

Při druhém setkání, které nebylo již náhodné a zároveň se sešlo více osob, dostal kulturní pořad už i název a to „Občanské výbory se baví". Nebudu zde popisovat kdo se sešel, dále kde a kolikrát, ale výsledkem mravenčí práce bylo uskutečnění prvního společenského programu „Občanské výbory se baví". Premiéru očekávali všichni s velkými obavami, ale upřímná spokojenost posluchačů byla dostatečnou odměnou. Všechny potěšil velký ohlas a požadavek reprízy, nebo pořadu nového. Mohl bych poukázat na některé nedostatky a chyby, ale dobrý nápad zvítězil, a to bylo rozhodující pro další pořady. Pak se již hledaly nové formy, nápady, přidaly se prvé zkušenosti. Pořady připravovalo Městské kulturní středisko a záštitu převzal MěstNV v Novém Bydžově. Účinkující v pořadu byli z místních zdrojů a což bylo důležité, bez nároků na odměnu. Vyjímku tvořil pozvaný host večera — populární osobnost z divadla, filmu nebo televize.

Tak tomu mělo být i při dalším pořadu 18. března letošního roku. Ale nebylo. Proč?

Datum pořadu bylo stanoveno už v prosinci 1982 (tedy se značným předstihem), aby byla možnost vše důkladně připravit a zároveň se vyvarovat předešlých chyb. Novobydžovská hudební skupina TOMka slíbila vystoupení v pořadu Večer plný parodie. Pořadatelé uvítali, že se občanské výbory zase budou havit s Bydžováky, že přijdou na estrádu připravenou z vlastních zdrojů. Přes veškeré ujišťování o pomoci na přípravě a značné časové rezervě, někteří jedinci na poslední chvíli selhali a skupina nevystupovala. Všem organizátorům bylo jasné, že se pořad musí uskutečnit. Nemožné se stalo skutkem. V sále kulturního střediska vystoupila 18. března skupina známá z ostravského vysílání Čs. televize vedená prof. Blahoslavem Blahovcem v pořadu Hrajeme pro radost. Výsledkem byly rozesmáté tváře a spokojenost diváků. V druhé polovině pořadu vystoupil známý taneční orchestr kulturního střediska TOX. Pořad Občanské výbory se baví byl v hodině dvanácté zachráněn a uskutečnil se!

Přesto bych se rád zastavil nad problémem a položil otázku: „Kam „uložily" OV všechny letáčky rozdané na předešlých pořadech a vydané i v Novobydžovském zpravodaji? Letáčky s výzvou k OV o pomoc při sestavování dalších pořadů Občanské výbory se baví? Místo toho se objevila nezdravá a neobjektivní novobydžovská kritika některých jednotlivců spojená se známou záští, bez sebekritičnosti, pomlouvačná a nic neříkající, která iniciátorům a pořadatelům pořadu v ničem nepomohla! Je to škoda, ale i vážné varování. Příliš jsme si zvykli v Novém Bydžově kritizovat, ale velmi málo pomáhat dobré věci!

Závěrem této úvahy děkuji všem iniciátorům, autorům i účinkujícím a nám všem popřál hodně dalších ochotných spolupracovníků při dalších pořadech Občanské výbory se baví!

(OK)

BLAHOPŘÁNÍ K JUBILEU

Dne 18. 6. 1983 se dožil 60 let člen PS-VB soudruh Josef Vlášek. V čem spočívá jeho dosavadní životní činnost a co jej vedlo ke vstupu do řad PS - VB?

Pochází z dělnické rodiny z více dětí, kde za buržoazní republiky poznal útrapy a útisky komunistů. Ke straně měl vždy blízko, neboť i jeho rodiče byli členy strany. Proto dne 6. 5. 1945 vstupuje do KSČ, aby pomohl budovat a chránit nově se tvořící republiku. Byl vždy tam, kde ho strana potřebovala a to bez ohledu na čas a osobní pohodlí. Původním povoláním je dělník. Byl pověřován různými funkcemi a to jak stranickými, tak i společenskými. Vždy je vykonával svědomitě, ku prospěchu naší společnosti.

V roce 1956, kdy se znovu vrací do svého rodiště, vstupuje do řad Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti. Podílí se na plnění úkolů při okresním oddělení SNB na úseku DI. V této době také aktivně působí při zakládání Jednotných zemědělských družstev a dobrou agitací přispěl ke kolektivizaci zemědělství a rozvoji socialistické vesnice. Jeho zkušenosti byly později využity ve státním aparátu, kdy v roce 1960 byl zvolen do funkce předsedy MNV ve Smidarech. Pod jeho vedením byla vybudována společenská zařízení: moderní základní škola, zdravotní středisko, obchodní dům a další. Stmelil tři stávající jednotky PS-VB - Loučná Hora, Smidary a Červeněves — v organizovanější a akceschopnější jednotný celek, a v jednotce PS-VB Smidary se stal vedoucím. Její práci řídil a organizoval tak, že tato jednotka patřila vždy mezi jedny z nejlepších. Byla zapojena do soutěže o standartu ONV Hradec Králové a úkoly na ni kladené Obvodním oddělením Veřejné bezpečnosti Nový Bydžov plnila vždy zodpovědně a v rámci okresu patřila na přední místo. Po skončení pracovní činnosti pro nemoc přechází do Nového Bydžova, kde se obětavě zapojuje do práce jednotky v Novém Bydžově. Od

Pokračování na str. 20

Dokončení ze str. 19
roku 1974 je členem obvodního štábu PS-VB a v roce 1978 přebírá funkci vedoucího jednotky. Jednotce věnuje většinu svého volného času a navíc se ještě zapojuje do plnění úkolů ve výchově mladé generace jako místopředseda ZO SVAZARMU a dále jako politický pracovník výcvikového střediska branců v Novém Bydžově.

Velké zásluhy má na zkvalitnění činnosti PS-VB a vedení dokumentace v jednotkách PS-VB při OO-VB v Novém Bydžově. Má nemalý podíl na tom, že jednotka PS-VB Nový Bydžov získala a obhájila titul „Vzorná". Patří mezi ty, kteří pro společnost vynakládají maximum svého volného času a jeho výsledky jsou již po několik let hodnoceny jako jedny z nejlepších. Práce s. Vláška je znát především v preventivní činnosti, množstvím poznatků k trestné činnosti, a výchovným působením formou besed na školách. Je oblíben mezi občany a nejširší veřejností.

Za dosavadní činnost, bohaté teoretické a praktické zkušenosti byla jeho práce oceněná státními a rezortními vyznamenáními: medailí Za službu vlasti propůjčenou prezidentem republiky, Za obětavou práci v Národních výborech, 50 let KSČ, medailí k 25. výročí Února, 30. výročí osvobození ČSSR, 25 let socializace zemědělství, Za službu v PS-VB, medailí Za zásluhy o rozvoj Svazarmu ČSR, stříbrnou medailí Za zásluhy o rozvoj města Nového Bydžova.

Do dalších let mu přejeme pevné zdraví, pracovní elán, rodinnou pohodu a mnoho šťastných let v životě a v míru.

Otto Mastěna

Naší matriky

NAROZENÍ

od 10. 1. 1983 do 9. 4. 1983

10. 1. **Leoš Mencl,**
Na Svépomoci 186
25. 1. **Alexandra Bradnová,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 158
27. 1. **Martina Rosůlková,**
Nový Bydžov - Chudonice 18
30. 1. **Alena Špátová,**
Nový Bydžov, Revoluční 217
2. 2. **Ondřej Kapek,**
Nový Bydžov, Revoluční 246
11. 2. **Michal Hladík,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 889
16. 2. **Petra Laifrová,**
Nový Bydžov - Starý Bydžov 2
22. 2. **Martin Tesařík,**
Nový Bydžov, Gallatova 14
23. 2. **Veronika Hladíková,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 78
24. 2. **Jaromír Černý,**
Nový Bydžov - Zábědov 88
26. 2. **Jaroslav Pospíšil,**
Nový Bydžov, Luční 770
2. 3. **Lucie Samková,**
N. Bydžov, Na Švarcavě 1258
4. 3. **Ondřej Louda,**
Nový Bydžov - Vysočany 12
4. 3. **Luboš Herman,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 225
9. 3. **Petr Suchánek,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 13
15. 3. **Jan Galuščák,**
Nový Bydžov, Palackého 1193
18. 3. **Lucie Hartmanová,**
Nový Bydžov, V ráji 1300
18. 3. **Pavla Raudová,**
Nový Bydžov, Lidická 786
21. 3. **Michal Vantura,**
Nový Bydžov - Sloupno 202
25. 3. **Jana Pátková,**
N. Bydžov, Dr. J. Deyla 1859
28. 3. **Lucie Klozová,**
Nový Bydžov, Zahradní 429
9. 4. **Petra Matějovská,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 190

SŇATKY

od 12. 2. 1983 do 30. 4. 1983

12. 2. **Jaroslav Pacák,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 140
Dagmar Nečesaná,
N. Bydžov, Jungmannova 1484
12. 2. **Jaroslav Apoštol,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 768
Šárka Novotná,
Roudnice 88
19. 2. **Stanislav Přibyl,**
Smidary - Chotělice 145
Jiřina Štefánová,
Nový Bydžov - Sloupno 94
19. 2. **Zdeněk Vlášek,**
N. Bydžov - Chudonice,
Revoluční 105
Libuše Mlynářová,
Hradec Král., Bratří Čapků 349
19. 2. **Jaroslav Šilhan,**
Nový Bydžov, Barákova 1713
Marcela Jetmarová,
Nový Bydžov, Revoluční 502
26. 2. **Petr Musil,**
Nový Bydžov, I. Hermanna 309
Jindřiška Zmítková,
Hradec Král., Praž. Předměstí,
Severní 752
26. 2. **Václav Tuhý,**
Nový Bydžov - Chudonice 129
Hana Hlinková,
Nový Bydžov, U mlýna 1431
26. 2. **Milan Štěrba,**
Mlékosrby 5
Alena Janďurová,
N. Bydžov - Zábědov 49
5. 3. **Bohumír Švec,**
Chlumec n. C. 151
Jana Michálková,
N. Bydžov, Jungmannova 1491
5. 3. **Zdeněk Janeček,**
Nový Bydžov, Smetanova 1466
Zdenka Motyčková,
Nový Bydžov, Lužec n. C. 129
12. 3. **Ján Ažaltovič,**
Rudňany 189
Eva Pozlerová,
Nový Bydžov - Sloupno 60
19. 3. **Petr Jaroš,**
Nový Bydžov, Klempířská 1475
Lenka Komárková,
Nový Bydžov, Žižkova 617
26. 3. **Václav Hála,**
N. Bydžov - Lužec n. C. 32
Lenka Vitvarová,
Lázně Bělohrad - Lány 66
26. 3. **Drahoslav Kára,**
Praha 6 - Vokovice,
Kladenská 532/6
Iva Kohoutová,
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1518
2. 4. **Vladimír Prouza,**
Nový Bydžov, Kollárova 165
Helena Jechová,
Nový Bydžov, Smetanova 1812
16. 4. **Zdeněk Svoboda,**
Dymokury 276
Jana Doležalová,
N. Bydžov, Merendní 1864
16. 4. **Miroslav Vlášek,**
Nový Bydžov, U jatek 922
Světlana Roubíčková,
Smidary - Červeněves 75
16. 4. **Josef Smola,**
Sloveč 148
Jaroslava Hálová,
Nový Bydžov - Skochovice 125
16. 4. **Ladislav Hladík,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 78
Jana Prouzová,
Nový Bydžov - Zachrašťany 78
23. 4. **Josef Lukacs,**
Písek 33
Helena Kytýrová,
Nový Bydžov - Sloupno 118
23. 4. **Karel Troina,**
Nový Bydžov, Komenského 67
Iva Laifrová,
Nový Bydžov - Starý Bydžov 2
23. 4. **Zdeněk Kohout,**
N. Bydžov, Čelakovského 565
Naděžda Špičáková,
Nepolisy 81
30. 4. **Václav Bláha,**
Hradec Králové 1176
Václava Matoušová,
Nový Bydžov - Chudonice 174
30. 4. **Milan Hlubůček,**
Smidary 51
Dana Kulichová,
Nový Bydžov, Mánesova 272
30. 4. **František Sukovatý,**
Prasek - Zdechovice 51
Dagmar Bezoušková,
Nový Bydžov, J. Fučíka 893

UZÁVĚRKA

3 čísla
NOVOBYDŽOVSKÉHO
ZPRAVODAJE
15. srpna

Naše adresa:
MKS, Revoluční 774
Nový Bydžov
PSČ 504 01

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 1.400 výtisků.